

# DELAVSKA ENOTNOST

## DELAVSKA ENOTNOST

16. OKTOBRA 1971 — ŠT. 41 — L. XXVIII

pravi naslov za denarne zadeve  
**Ljubljanska banka**

SPET V AKCIJI: KAKO DO ZASLUŽKA 1000 DIN

# SPET OD TEMELJEV NAVZGOR

V tekstilni industriji TEKSTILINDUS Kranj je do prvega septembra letos kakih 550 od skupno 2800 zaposlenih prejmalo manj kot tisočaka na mesec. S poprečnim zvišanjem osebnega dohodka za 3,8 %, kar je bilo uveljavljeno prav tako s prvim septembrom, je še število delavcev z osebnim dohodkom pod tisoč dinarjev močno zmanjšalo. Z novim letom pa ne bi smel nihče več normalno delo v rednem delovnem času prejeti manj, kot zahtevajo slovenski sindikati. Tak bi bil na kratko odgovor na vprašanje, kako TEKSTILINDUS izpolnjuje omenjeno zahtevo III. konference slovenskih sindikatov.

### BOJ NA ŠIROKI FRONTI

TEKSTILINDUS bi lahko že poleg zaposlenim zagotavljal boljše osebne dohodke, če ne bi imel močno zastarelega in v poprečju kar s 96 % odpisanega strojnega parka in če v

preteklosti ne bi izgubljal na dohodku zavoljo močnega izvoza. Od leta 1952 do letos so, denimo, izvozili za 32 milijonov dolarjev izdelkov in pri tem izvozu na konvertibilni trg izgubili 21 starih milijard dinarskega zaslužka. Ta denar jim dovolj modernizirati niti niso mogli zaposlenim zagotoviti zaslužkov, ki bi bili primerni glede na dohodke, ki jih nudijo druga kranjska podjetja. Posledica zaostajanja v osebnih dohodkih glede na sosednja podjetja, po drugi strani pa težke delovne razmere, zlasti še delo v treh izmenah, se kažejo v močni fluktuaciji, s katero TEKSTILINDUS izgublja najboljše ljudi in tako mora premagovati še dodatne težave pri iskanju izhoda iz zaostalosti, ki pa je ni sam kriv.

„Razmere so se v določenem smislu tako zaostriale, da moramo spet začeti graditi od temeljev navzgor,“ je poudaril (Nadaljevanje na 4. strani)

LESNO INDUSTRIJSKI KOMBINAT

## LIKO VRHNIKA

IZDELUJEMO IN NUDIMO:

notranja vrata, garažna in vhodna vrata, vratna krila, parket, ornament parketne plošče ter žagan les. Informacije: telefon 70-152 Vrhnika.



# PRVA OCENA PREHOJENE POTI

Spoznanja sindikatov ob sprejemanju samoupravnih sporazumov

Snovanje, usklajevanje, podpisovanje in predlaganje samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov se v svoji prvi fazi končuje. Bržčas bo že do konca meseca jasno, katere panoge in skupine delovnih in drugih organizacij imajo že pravno veljavne sporazume in katere jih nimajo. Tako

je torej že napočil čas, ko je treba o samoupravnem sporazumevanju celoviteje spregovoriti.

Da bi bilo mogoče celoviteje oceniti, kako nam je uspelo uresničiti osnovne cilje, ki smo si jih v sindikatih zastavili ob načrtovanju osnov družbenega in samoupravnega usmerjanja de-

litve dohodka in osebnih dohodkov, objavljamo prvi del obširnejšega poročila, ki so ga pripravili sindikati Slovenije in ga predložili podpisnikom splošnega družbenega dogovora ter skupščini SR Slovenije.

Poročilo „Nekatere ugotovitve in spoznanja sindikatov ob (Nadaljevanje na 3. strani)

V OKVIRU

## V DRUGI KROG

Ne glede na nekaj zamudnikov in ne glede na to, kaj bo v prihodnjih dneh rekla verifikacijska komisija, lahko sodimo, da smo uspešno sklenili prvi krog samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

V tem prvem krogu sporazumevanja so sindikati vseh skozi imeli pobudo, s čimer pa seveda nihče noče zmanjševati pomena in dela komisij, ki so sporazume sno-



Gospodarsko razstavišče je te dni spet v središču pozornosti: strokovnjaki, poslovni ljudje in navadni radovedneži — to so njegovi prebivalci

ZASKRBLJUJOČI ODNOSI V SLOVENSLEM ELEKTROGOSPODARSTVU

# INTEGRACIJA NA MRTVI TOČKI!

S podpisom družbenega dogovora o ureditvi vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva se je vseh 5 slovenskih elektrogospodarskih podjetij zavezalo, da se bodo tehnično, tehnološko in gospodarsko tako organizirala, da bodo zagotovila dosledno izvajanje določb sporazuma. Poenostavljeno povedano: elektrogospodarska podjetja Slovenije so se zavezala, da se bodo integrirala v organizacijskem in samoupravnem smislu ter v okviru take integracije trajno uredila zlasti skupno proizvodnjo in skupno prodajo električne energije.

Slovenska elektrogospodarska podjetja, to je Termoelektrarna Šoštanj, Elektro-

spodarstvo Maribor, Savske elektrarne Ljubljana, Soške elektrarne Nova Gorica in Ter-

moelektrarna Trbovlje, pa so se z družbenim dogovorom tudi (Nadaljevanje na 5. strani)

vale. A ko že govorimo o pobudi sindikatov, si je treba priznati, da ta pobuda ni bila vedno in povsod enaka. Levji delež posla so v tem prvem krogu opravili posebni sindikati, točneje republiški odbori posebnih sindikatov.

Zdaj torej stopamo v drugi krog sporazumevanja. Očitno se bo treba lotiti dveh nalog: v prvi vrsti prilagoditi interno delitev in interne akte določilom in normam sprejetih samoupravnih sporazumov, treba pa bo tudi celoviteje proučiti delovanje in

(Nadaljevanje na 2. strani)

Mercator 461 PRODAJALN

HIGIENSKA PAPIRNA KONFEKCIJA  
**Taloma**  
Sladkogorška  
SLADKI VEM

## ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1  
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE IN LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka



## FOTO KRONIKA ● FOTO KRONIKA ● FOTO KRONIKA



Minul četrtek se je sestala na prvo sejo v novi mandatni dobi predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije. Razpravljali so o predlogu liste za člane izvršnih odborov pri republiškem odboru, opravili redakcijo sklepov III. kongresa svojega sindikata, izrekli pa so tudi soglasje še k dvema samoupravnima sporazumoma – k sporazumu za društva in njihove asociacije ter k sporazumu za lovstvo in ribištvo.

## RAVNE NA KOROŠKEM

## Za uresničenje amandmajev

V kratkem bodo začeli v delovnih organizacijah na področju občine Ravne na Koroškem s skupnimi sestanki osnovnih organizacij sindikata ter aktivov oziroma organizacij Zveze komunistov, na katerih bodo govorili o uveljavljanju 21., 22. in 23. dopolnila zvezne ustave v samoupravnih aktih delovnih organizacij. Na občinskem sindikalnem svetu bodo imenovali tudi posebno komisijo, ki bo analizirala in spremljala prilagajanje statinov in drugih samoupravnih aktov delovnih organizacij zadnjim dopolnilom zvezne ustave.

(ma)

## MARIBOR

## Srečanje z Avstrijci

V torek je prispela v Maribor delegacija sindikata avstrijskih transportnih delavcev. Avstrijsko sindikalno delegacijo je vodil predsednik avstrijske zvezne sekcije za promet Otmar Luczensky, v njej pa je bil tudi predsednik zveze pristaniških delavcev Donavske redne plošbe Reimund Gryc. V Mariboru so goste sprejeli sekretar centralnega odbora sindikata delavcev prometa in zvez Jugoslavije Ljubomir Dundijerović, predsednik republiškega odbora tega sindikata Andrej Grahor ter sodelavec strokovne zveze sindikatov Jugoslavije Raša Jovanović.

Avstrijski in naši sindikalni delavci so se med dnevničnim obiskom pogovarjali o delu naših sindikatov ter o nekaterih skupnih vprašanih urejanja prometa in zvez med Avstrijo in Jugoslavijo. Govorili so tudi o nadaljnjem sodelovanju sindikalnih organizacij obeh držav.

Gostje so se zanimali za naš samoupravni sistem ter za vlogo in naloge sindikata pri delu delavskih svetov in drugo. To je bila tudi tema razgovorov s predstavniki mariborskih transportnih podjetij in Avtobusnega prometa Maribor.

D. P.

## PROBLEMI KADROVANJA:

## S stališča vseh Slovencev

## Na rob področnim sindikalnim posvetom o školski inštruktorski resoluciji o kadrovske politiki

Kateri problemi na področju naše kadrovske politike so najbolj pereči? Kako najti rešitve za te probleme in kateri dejavniki naj bi bili nosilci prizadevanj za njihovo reševanje?

Ta vprašanja so bila izhodišče, iz katerega so sindikalni delavci na svojih nedavnih bazenskih posvetih razpravljali o predlogu skupščinske resolucije o kadrovske politiki, še posebej pa o tistih vprašanih te politike, ki jih kot predstavnike najbolj

iz neenakosti znanja, iz neenakosti možnosti izobraževanja. Tisti, ki zna, ki je bolj izobražen, ima seveda boljše možnosti od drugih gledati na poslitve, zaslužka pa tudi gledati delovanja v samoupravljanju, zmanjševanju socialne diferenciacije moramo torej vsekakor najprej upoštevati tudi pogoje za izobraževanje, ki jih kot družba zagotavljamo vsem njenim članom.

Na tem področju najprej trdimo, da je omenjeno dejstvo, da bližnja tretjina naših otrok ne konča osemletke, temveč se njihovo izobraževanje zaključuje v petem, šestem ali sedmem razredu. Kam s temi otroki pa imajo tako stroge predpise za vsako nadaljnje šolanje pa tudi zaposlitev predvidevajo zaključiti osemletko? Znano je, da se pri šolskih avstrijskih sosedih lahko v vaješke šole tudi učenci, ki niso končali osemletnega šolanja, možnost sedaj izkorišča tudi mladina, ki dela v Avstriji, sploh pa, ki si jih tam pridobi, pa po priznavanju tudi pri nas – če jim sami ne dajemo enake možnosti.

Za sindikate se problem mladine, ki ni končala osemletke, začne pravišče šole tedaj, ko se zaposlijo, kar pa nam nad to mladino ne morejo jokati, temveč ji omogočiti, da do 3 letih konča osemletno šolanje. Sicer pa kar zadeva šolanja naša organizacija močno podpira prizadevanja za skrajševanje rednega šolanja, s tem da se uvede tako imenovano permanentno izobraževanje oziroma občasno dopolnilno izobraževanje, ki ga zahteva napredek tehnologije, še posebej pa tehnološka revolucija.

Predlog resolucije o kadrovske politiki daje možnosti za resnejšo podružbljenje te politike, za sodobnejše in najrazličnejše dejavnosti usmerjanju in uresničevanju kadrovske politike. Med izredno pomembne dejavnike na tem področju nedvomno tudi naša organizacija sindikata so pripravljivi biti partnerji v vseh tistih družbenih dogovorih, področja kadrovske politike, za katere se čutijo poklicane. Ne moremo pa sindikati pristati na to, da bi bili krat za vselej bili partner pri razreševanju vseh problemov kadrovske politike, saj potem tudi ne bi bilo potrebno sprejemati različnih družbenih dogovorov: kot splošni družbeni dogovor o kadrovske politiki zadostoval že skupščinska resolucija, saj je skupščina vendar najvišji predstavnik naše republiške samoupravne skupnosti.

MILAN POGAČNIK

## POPRAVEK

V zadnji številki smo objavili člani republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije, pri čemer pa se je pri postavljanju besedila primerila neljubna napaka: iz seznama članov plenuma republiškega odbora je namreč izpadel Franjo Kumer, dramski igralec.

S tem popravilom napako, prizadetemu tovarišu pa se iskreno opravičujemo.

UREDNIŠTVO DE

## V DRUGI KROG

(Nadaljevanje s 1. strani)

rezultate sporazumov, začeti usklajevati delitve med posameznimi grupacijami, panogami, krogi podpisnikov. Zanesljivo pa ne gre niti v prvem niti v drugem primeru za lahko nalogo. In da bi ji sploh bili kos, bo najprej potrebno narediti samoupravne sporazume bolj javne. Če je bilo namreč v prvem krogu še nekako možno razumeti, da so sindikati v delovnih organizacijah in delovni ljudje nasploh stali bolj ob strani – prej potisnjeni na rob, kot da bi to sami hoteli – si tega v drugem krogu ne bo več možno privoščiti. Kdo namreč lahko sindikate v delovnih organizacijah odveže skrbi, da bo interna delitev usklajena z dogovorjeno delitvijo? Proučiti delovanje sporazumov in začeti s širšim usklajevanjem delitve pa bo predvsem naloga sindikatov v občini in v republiki.

Očitno pa je tudi, da gre za stalne naloge, saj se sindikati nikoli ne bodo mogli odpovedati svojemu vplivu na delitve, ker pač tako lahko najbolj neposredno vplivajo na položaj delovnega človeka. Če torej pometamo na lastnem pragu, gre za to, da se v tem drugem krogu lotimo sporazumevanja v vseh delih organizacije in na vseh njenih ravneh. Pobude namreč sindikati ne bi smeli izgubiti tudi v drugem krogu.

nn

## PTUJ

## Pobuda za povezovanje

Medobčinski odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Ptuj-Ormož in občinski odbor tega sindikata v Mariboru, ki sta se prejšnji petek sestala na skupni seji v Ptuj, sta po razpravi o problemih industrijske kooperacije izoblikovala predlog, naj bi začeli z razgovori o tesnejšem sodelovanju in morebitni združitvi podjetij motorne industrije v ptujski občini (Tovarna avtoopreme, SIGMA in Zavod Olge Megličevc) z ene strani, tesnejši kooperaciji med motorno industrijo širšega mariborskega bazena in tovarno TAM Maribor z druge strani ter slednji tudi s ponovnimi razgovori o skupnem nastopu metalurško predelovalne industrije, ki jo na tem območju predstavljajo tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“ v Kidričevem, IMPOL iz Slovenske Bistrice in Tovarna dušika Ruše.

## OB ZAKLJUČKU REDAKCIJE

## VSE JE NAREJ

Pred V. kongresom sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije, ki bo 28. oktobra v Ljubljani, se je v četrtek sestala plenarna RO tega sindikata, in razpravljala o zadnjih vsebinskih, tehničnih in drugih pripravah na kongres.

Člani plenuma so najprej obravnavali gradivo za kongres svoje organizacije. Ugotovili so, da na dosežanih desetih področjih posvetovanjih ni bilo vsebinskih ali kako drugače po-

membnih pripomb na osnutek statuta in na poročilo o delu v pravkar iztekajoči se mandatni dobi republiškega odbora, da pa so bile izrečene tehtne pripombe na vsebino predlaganih kongresnih sklepov. K tem štirim sklepom, ki zadevajo gospodarjenje in razvojno politiko, samoupravne odnose v kolektivih prometa in zvez, standard zaposlenih ter probleme varnosti prometa in delavcev v teh dejavnostih, so člani plenuma tudi sami dodali več bistvenih pripomb. Če povzamemo mnenja s področnih posvetovanj in s plenarne seje, gre predvsem za to, da bi komisija za pripravo kongresnih dokumentov morala konkretizirati vsebino predlaganih štirih načelnih sklepov (resolucij) in pri oblikovanju stališč kar najbolj jasno izraziti zahteve in želje kolektivov prometa in zvez. Takih zahtev in želja je več, med njimi pa povzemamo samo dve najvažnejši: kolektivni prometa in zvez se zavzemajo za takojšnje oblikovanje slovenske prometne politike in za ustanovitev organa, ki

bi to politiko usklajeval in nato: kolektivni prometa in zvez ne oporekajo temu, da njihove organizacije ne bi opravljale dejavnosti, za katerih skladno in normalno delovanje družbena skupnost ne bi smela biti še posebej zainteresirana, vendar pa izkušnje kažejo, da pri uresničevanju svojih nalog temeljne organizacije združenega dela v prometu in zvezah doslej niso nastopale kot nekakšni monopolisti niti nimajo takih želja. Zato odločno zavračajo želje nekaterih, da bi bistveno omejili ali onemogočili razvoj samoupravljanja v prometu in zvezah z izgovorom, da tako zahtevajo „višji“ in „širši“ interesi. Take želje in poskusi pa so žal vse pogostejši v razpravah o uresničevanju dopolnil k zvezni ustavi in ob razpravah o vsebini dopolnil k ustavi SRS.

V nadaljevanju plenarne seje so razpravljali še o samoupravnem sporazumevanju v kolektivih prometa in zvez. O tej točki dnevnega reda bomo zaradi zaključka redakcije poročali v naslednji številki.

mg

## Pravna posvetovalnica DE

## VPRAŠANJE:

Slišal sem, da obstaja določilo v zakonu o delovnih razmerjih, po katerem delovna organizacija ne more odreči delavcu pravice, da preneha z delom pred iztekom odpovednega roka. Čeprav sem delovno razmerje sam odpovedal in se pred iztekom odpovednega roka želel razrešiti zaradi nastopa dela v drugi delovni organizaciji, me moje dosežanje podjetje noče razrešiti in vztraja, da moram delati do konca odpovednega roka, sicer, pravijo, bom samovoljno zapustil delo in bom s tem tudi odškodninsko odgovoren za morebitno nastalo škodo. Zanima me, kdaj lahko uveljavlja delavec pravico do prenehanja dela oziroma razrešitve pred iztekom odpovednega roka?

## ODGOVOR:

A. D. – LJUBLJANA

Res je v Temeljnem zakonu o delovnih razmerjih določilo, po katerem delovna skupnost ne more odreči delavcu pravice, da neha delati v delovni organizaciji pred iztekom tako imenovanega odpovednega roka, vendar velja to le v primeru, da delovna organizacija odpove delavcu delovno razmerje. To določilo je vsebovano v členu 110 TZDR in velja, kot rečeno, le za primere, da preneha

delo proti volji delavca; smisel tega določila je, da delavec, ki najprej delo v drugi delovni organizaciji, ne izgubi možnosti zaposlitve dovolj dolgega odpovednega roka. Nikakor pa ne velja omenjeno določilo za prenehanje dela po volji delavca, torej za primer takih imenovanih lastne odpovedi. V tem primeru mora delavec ostati v delu ves odpovedni oziroma izstopni rok, razen če se z delovno organizacijo ne sporazumeta drugače, če pa kljub tej dolžni preneha z delom prej in samovoljno zapusti delo, tudi odgovarja za škodo, ki je s takšnim ravnanjem nastala. Pravica do predčasne prenehanja dela, ki je delavcu delovna organizacija ne more odreči, velja torej za prvi primer, za vašega pa ne, saj v vašem primeru veljajo določila člena 100 citiranega zakona.

M. LIPUŽIČ

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

# PRVA OCENA

(Nadaljevanje s 1. strani)  
sprejemanju samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, poskuša odgovoriti na več zanimivih vprašanj. Med njimi izstopajo zlasti naslednja:

v kolikšni meri se nam je uspelo približati skupno sprejetim ciljem, po katerih naj bi bili samoupravni sporazumi temeljni akti za usklajevanje različnih interesov;

kako se uresničuje načelo, naj bodo razlike med osebnimi dohodki enakih in sorodnih izobrazbenih, kvalifikacijskih in poklicnih skupin, zaposlenih na enakih ali sorodnih delovnih mestih, predvsem odraz razlik v njihovi delovni storilnosti in delovnih razmer: kako smo uspeli uskladiti interese in doslej različne rešitve, ki zadevajo pravice iz dela in v zvezi z delom, pravice iz tako imenovanega minulega dela;

kakšne so rešitve in cilji poslovne uspešnosti in odnos do družbene akumulacije;

kakšni so kriteriji za najnižje in najvišje osebne dohodke;

kako daleč smo z usklajevanjem odnosov pri ustvarjanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov med organizacijami družbenega dela, v panogah in dejavnostih in med njimi, in slednjič

kako smo uspeli v samoupravnih sporazumih neposred-

no povezati interese različnih področij družbenega dela.

To so glavna vprašanja, ki narekujejo odgovore. Zastavljajo jih tudi številni delavci, ki so v javnih razpravah o usmerjanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov očitno podprli samoupravno sporazumevanje na tem področju. Da, kar 76,3 % zaposlenih se je po raziskavi centra RS ZSS za raziskovanje javnega mnenja opredelilo za različne načine družbenega usmerjanja delitve dohodka in le 10,5 % jih je bilo proti ter le 3,2 % se jih glede tega ni izreklo.

## ZAKAJ RAZPRAVLJANJE O TEM PRAV SEDAJ...

Nakazana razprava je potrebna zato, ker si celotna družba prizadeva stabilizirati gospodarska gibanja in ker smo v obdobju oblikovanja dopolnil k zvezni ustavi in sredi razprav o dopolnilih republiške ustave. S samoupravnimi sporazumi o usmerjanju in o delitvi dohodka in osebnih dohodkov posegamo namreč v področje, ki je bilo predmet zelo pogostih polemik in v osnovi družbeno neobvladano. Ko smo se opredeljevali za družbeno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov na samoupravni podlagi, smo imeli pred očmi velik družbeno-ekonomski, socialni in politični pomen samoupravnega sporazumevanja; hkrati pa smo se zavedali tudi tega, da obvladovanje delitve dohodka in osebnih dohodkov ni v absolutni zvezi s sedanjo nestabilnostjo.

## POBUDA JE BILA POTREBNA

Zakon o usmerjanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov je republiška skupščina sprejela v prvi polovici letošnjega februarja. V sindikatih smo vseskozi razumeli, da so samoupravni sporazumi, ki jih med seboj sklepajo delovne skupnosti, osnovni instrument za družbeno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Zato so sindikati že dva meseca pred podpisom splošnih družbenih dogovorov dali pobudo in zaželi uresničevati vsa tista zakonska določila, ki določajo način konstituiranja samoupravnih sporazumov.

Čas od sprejetja zakona do konstituiranja večine skupnih

komisij za pripravo samoupravnih sporazumov smo v sindikatih izkoristili za številna posvetovanja s sindikalnim aktivom in s predstavniki samoupravnih organov v delovnih organizacijah. To je bil predvsem čas pojasnjevanja hotenj zakona, razprav o osnutkih obeh splošnih družbenih dogovorov ter o načinih, po katerih bi se kazalo lotiti sklepanja samoupravnih sporazumov.

Prav tako široko zasnovana aktivnost, s kakršno je soglašala tudi III. konferenca Zveze sindikatov Slovenije, nam je omogočila, da bomo že pred podpisom splošnih družbenih dogovorov skoraj v celoti izoblikovali in določili skupine delovnih organizacij, ki bi lahko sklenile samoupravni sporazum, omogočila pa nam je tudi javno razpravo o osnutkih družbenih dogovorov in pozneje izvolitev skupnih komisij za pripravo samoupravnih sporazumov. Oboje pa je odločilno vplivalo na vsebinsko oblikovanje obeh splošnih družbenih dogovorov.

## DRUŽBENA DOGOVORA INSTRUMENT ZA PRIMERJANJE SPORAZUMOV

S splošnima družbenima dogovoroma določajo podpisniki merila in postopek za presojanje in ocenjevanje skladnosti samoupravnih sporazumov z določili zakona. Ne zakon in ne javna razprava o osnutkih splošnih družbenih dogovorov pa splošnih družbenih dogovorov nista sprejela kot nekakšno nadgradnjo samoupravnim sporazumom. Uveljavila sta jih kot instrument za medsebojno primerjanje samoupravnih sporazumov. Družbena dogovora tako prenehata veljati za podpisnike samoupravnih sporazumov, ko dobijo le-ti pravno veljavo, ostajata pa v veljavi za tiste delovne organizacije, ki iz kakršnih koli vzrokov niso podpisnice nobenega samoupravnega sporazuma. Enako so se v javni razpravi izoblikovala plebiscitarno in bila tako sprejeta tudi tista nujno potrebna določila, ki povsem določeno opredeljujejo izplačila iz skladov skupne porabe in izplačila nekaterih osebnih prejemkov iz materialnih stroškov. DR

(NADALJEVANJE PRIHODNJIČ)

diferencirana  
uporabnost  
baterij

ZMAJ 

vam omogoča  
optimalno  
izkoriščanje energije

**super**  
zlata — za zahtevne aparate  
**extra**  
srebrna — za navadne aparate  
**normal**  
črna — za razsvetljava



PO II. KONFERENCI SLOVENJEGRŠKIH SINDIKATOV

# V OSPREDJE STOPA SKRB ZA ČLOVEKA

Na II. konferenci občinskega sindikalnega sveta Slovenj Gradec so spregovorili o osebnih dohodkih zaposlenih ter o življenjskem standardu delavcev

Slovenjegraški sindikati so se na svoji II. konferenci lotili obravnave zelo aktualnega vprašanja — osebnih dohodkov zaposlenih in njihovega življenjskega standarda. Osnova za razpravo je bila analiza, izdelana na podlagi analize, ki je zajela 10 % vseh zaposlenih v 31 delovnih organizacijah.

## ANALIZA — NOVA SPODBUDA ZA AKCIJO SINDIKATOV

Predsednik slovenjegraških sindikatov Peter Bernard je na konferenci še posebej poudaril, da pomeni ocena stanja na področju delitve osebnih dohodkov in standarda zaposlenih novo spodbudo za akcijo sindikatov. Kar 29 % vseh anketiranih je namreč ocenilo svoje osebne dohodke kot slabe, če ne celo zelo slabe. Sindikati bodo morali zdaj sprožiti vprašanje nizkih osebnih dohodkov zaposlenih v posameznih delovnih organizacijah, ob tem pa tudi oceniti vzroke za razpore v osebnih dohodkih med posameznimi kvalifikacijskimi strukturami. Treba bo ob tem odgovoriti tudi na vprašanje, ali so vzroki za to v tržnih razmerah ali pa v slabi organizaciji proizvodnje in slabi kadrovske zasledbi. „Misljenja sem,“ je poudaril Peter Bernard, „da bo krivda za slabo gospodarjenje in s tem v zvezi za nizek osebni dohodek v izredno slabih kadrovske zasledbah. Dobrega gospodarjenja in moderne ter rentabilne proizvodnje si ver-

jetno s slabo kadrovske zasledbo ne moremo obetati!“

## NESPODBUDNI SISTEMI NAGRAJEVANJA — ZAKAJ?

Iz analize občinskega sindikalnega sveta sledi, da kar 40 % zaposlenih meni, da sistem nagrajevanja ni spodbuden, 44 % pa, da dela niso v redu normirana. Sindikati bodo zato morali v prihodnje vztrajati, da v delovnih organizacijah prilagodijo sisteme nagrajevanja tako, da bodo delavce spodbujali k boljšemu delu. In še na nekaj velja opozoriti — kar 56 % anketiranih meni, da so sistemi izračunavanja osebnih dohodkov izredno zapleteni. Delavci ob koncu meseca ne vedo, kakšen bo njihov osebni dohodek. Sindikati so se sicer že doslej zavzemali za oblikovanje jasnih meril za nagrajevanje, vendar v teh prizadevanjih — kot kaže — niso povsem uspeli!

## ZAVLAČEVANJE S SISTEMIZACIJO DELOVNIH MEST

Ugotavljati je tudi mogoče, da v delovnih organizacijah v Mislinjski dolini zavlačujejo s sistemizacijo delovnih mest in analitično oceno dela, kar je temeljni pogoj za uveljavitev realnih delitvenih razmerij. Zato tudi ni naključje, da kar 50 % anketiranih meni, da jim osebni dohodek ni pravično odmerjen. Sindikati se bodo morali ob tem vztrajno

zavzemati, da bo znašal najnižji osebni dohodek med 900 in 1000 dinarjev, hkrati pa tudi za to, da se popravijo osebni dohodki delavcev v neposredni proizvodnji.

## UGOTOVITVE O STANDARDU NISO RAZVESELJIVE!

Anketa slovenjegraških sindikatov je med drugim zastavila tudi vprašanje, kako je s standardom zaposlenih. Iz odgovorov med drugim sledi, da je kar 68 % anketirancev preživelo letni dopust doma. Vzrok za to je nedvomno več, glavni pa so — pomanjkanje zmogljivosti v počitniških domovih posameznih delovnih organizacij, premajhna skrb delovnih organizacij za oddih delavcev, saj so lani le v 7 od 31 delovnih organizacij izplačali regrese za dopuste in slednjič nizki osebni dohodki — zlasti delavcev v neposredni proizvodnji, ki bi bili dopusta najbolj potrebni. Sindikati morajo zato vztrajati pri doslednem izvajanju določil samoupravnih sporazumov, da bodo povsod izplačevali regrese in da si bodo delovne organizacije prizadevale povečati zmogljivosti počitniških domov. Osnovne organizacije sindikata pa naj bi bile nosilec akcije, da bodo odšli na letni oddih tisti, ki so ga najbolj potrebni. Več denarja pa bodo morale delovne organizacije iz Mislinjske doline nameniti tudi za družbeni standard, zlasti še za gradnjo stanovanj v družbenem sektorju. M. L.

## ČZP Delavska enotnost LJUBLJANA, Dalmatinova 4

razpisuje prosto delovno mesto

### POMOČNIKA DIREKTORJA PODJETJA

Pogoj: visoka ali višja izobrazba z najmanj petletno komercialno prakso ali srednja strokovna izobrazba z vsaj desetletno strokovno prakso v komercialni stroki. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov do 26. oktobra 1971. Kandidati bodo obveščeni o rezultatih razpisa najpozneje v sedmih dneh od zadnjega roka za sprejem prijav.

## KAKO UČINKOVITO OBVEŠČATI SAMOUPRAVLJAVCE

# Sestanek, sklepi in zapisnik

Predno spregovorimo o oblikovanju sklepov ali stališč na sestanku in o pisanju zapisnika, moramo spregovoriti še o nevarnostih, ki ogrožajo uspešno razpravo na sestanku in imajo svoje korenine v neobjektivnosti, ter o pojavu utrujenosti ter dolgočasje med razpravo.

## NEVARNOSTI, KI GROZIJO ZARADI NEOBJEKTIVNOSTI

Med vzroki za neobjektivnost je treba omeniti predvsem neodgovorno sprejemanje tujega mnenja, nazadnjaštvo, sklicevanje na znane „avtoritete“, sklicevanje na mnenje našega „malega človeka“, vztrajanje na stališču „zlate sredine“, nesamokritičnost, nekorektnost do drugih, ignoriranje ali zapostavljanje mnenja drugih, kritiziranje motivov namesto argumentov, sklicevanje na tradicijo itd. Posebej je treba omeniti še faktor velikosti — posamični in osamljeni mnenja niso vselej netočna in nepravilna! Nadalje faktor „tiskane besede“ — iz prepisov in zakonov ni mogoče videti ljudi in konkretnih razmer! — dalje faktor „direktiva“ — tako so naročili „zgoraj“ in „pika!“ in slednjič tudi faktor podobnosti — tudi pri njih so podobne razmere kot pri nas!

## POJAV UTRUJENOSTI TER DOLGOČASJA MED RAZPRAVO

Ta pojav je povsem normalen spremljevalec vsakega sestanka, zlasti še, če je sestanek predolg. Pojavlja pa se zaradi objektivne in subjektivne zahtevnosti samega sestanka, nezadostne pripravljenosti udeležencev ali vodje na sestanku, nezadostne aktualnosti obravnavanih problemov, nezadostnega zanimanja udeležencev, utrujenosti, osebnega prepričanja o nepotrebnosti ali brezkoristnosti itn.

## SKLEPOM POSEBNO POZORNOST

Na sestanku mora vodja posvetiti posebno pozornost tudi oblikovanju sklepov ali stališč, pa naj prisotni o njih glasujejo ali ne. Predvsem mora vodja sestanka pripraviti zasnovano predvidenih sklepov ali stališč že pred sestankom, med njim pa skrbno spremljati razpravo in vsebino sklepov ali stališč dopolnjevati, spreminjati in jo usklajevati z mnenji in pripombami razpravljavcev. Svoje prvotne zasnove ne sme v nobenem primeru vsiljevati; služi pa naj le kot izhodišče za oblikovanje sklepa ali stališča.

Posebno vprašanje pri oblikovanju in sprejemanju sklepov ali stališč je njihova jasnost in razumljivost. Sklep ali stališče ne bo zadovoljivo, če ne bo odgovorilo na vsa, že večkrat omenjena osnovna vprašanja z začetno črko „K“. In še nekaj! Vsak sklep, kateremu naj sledi določena akcija, katere nosilci bodo ljudje, mora točno povedati 1) za kakšno vsebino in materialno vrednoto gre, 2) kdo so nosilci oziroma odgovorne osebe ali organizacijske tvorbe, ki bodo sklep uresničile, in 3) kakšen je rok za uresničitev sklepa.

PRIMER: Sklep delavskega sveta podjetja „Zid“  
Delavski svet je sprejel na seji 11. oktobra 1971 sklep, da podjetje odstopi 50.000 dolarjev kot posojilo za eno leto podjetju „Prevoz“. Uporabnik posojila pa bo našemu podjetju posodil za eno leto 900.000 dinarjev. Ustrezno pogodbo naj sklene direktor Ogrin, ki naj o uresničitvi pogodbenih določil poroča delavskemu svetu na naslednji seji.

Ta sklep odgovarja na vprašanja KDO? (delavski svet), KAJ? (da podjetje odstopi 50.000 dolarjev kot posojilo), ZAKAJ? (da podjetje dobi posojilo 900.000 dinarjev) pa tudi na nekatera druga vprašanja ki se vsiljujejo pri ocenjevanju umestnosti navedene odločitve. Sklep daje tudi vsebinsko celoto, navaja odgovorno osebo za njegovo uresničitev in rok, v katerem mora odgovorna oseba o tem poročati organu, ki je sklep sprejel.

## ZAPISNIK

Pri razmišljanju o tem, kakšen naj bo zapisnik s sestanka ali kakršne koli druge neposredne oblike komuniciranja, katerega namen je doseči neko soglasje, skupne poglede na določena vprašanja ali končne sklepe in stališča, je treba vedeti, čemu bo zapisnik služil.

Če naj zapisnik v pisani besedi odraža potek sestanka, potem mora vsebovati v celoti povedane misli vseh udeležencev, ki so na sestanku govorili in sodelovali v razpravi. Če pa gre le za povzetek celotne razprave o posameznih temah ali točkah, potem vsebuje le glavne misli vsakega govornika. To pa pomeni, da mora zapisnikar iz povedanih misli v kratkem povzeti le najvažnejše. Jasno je, da takšno povzemanje ni lahko in da zahteva veliko izkušenosti. Težko je namreč v nekaj stvkih zapisati, KAJ je KDO povedal, pri tem pa iz obilice misli ugotoviti najvažnejšo.

Ne glede na to, ali zapisnik ponazarja celotno razpravo in uvodna poročila na sestanku, ali to podaja le v povzetkih, pa mora obvezno vsebovati naslednje sestavine: 1) za zapisnik kakšnega sestanka, posvetovanja, zbora gre, 2) kdaj in kje, 3) katera izmed povabljenih ali nepovabljenih oseb je bila prisotna, katera izmed povabljenih oseb je bila odsotna, 4) kdo je sestanek, posvetovanje ali zbor vodil, 5) za kakšen dnevni red ali razpored posameznih tem so se prisotni zedinili, 6) s kakšnim gradivom so bili prisotni predčasno seznanjeni, 7) kaj so povedali posamezni poročevalci v uvodnih mislih k posameznim točkam dnevnega reda ali k posameznim obravnavanim problemom, 8) kaj so povedali posamezni udeleženci v razpravi, 9) kakšni so bili izidi morebitnih glasovanj o predlaganih sklepih z navedbo števila glasov „za“, števila glasov „proti“ in števila vzdržanih glasovalcev ter z navedbo, kdo izmed prvotno prisotnih je pred posameznimi glasovanji sestanek, posvet ali zbor zapustil, 10) dokončno oblikovana besedila sprejetih sklepov, odločitev ali stališč z vsemi potrebnimi sestavinami, 11) kdaj je napovedan ali sklican ponoven sestanek, posvetovanje ali zbor in 12) kdaj se je sestanek, posvetovanje ali zbor končal.

K zapisniku sodijo seveda tudi vse priloge — gradivo, ki so ga udeleženci prejeli pred in na sestanku, morebitni napisani prispevki prisotnih, ki so sodelovali v razpravi, ter navedba morebitnih vidnih pripomočkov, ki so jih posamezni govorniki uporabljali za nazornejše pojasnjevanje svojih misli.

DUŠAN REBOLJ  
PRIHODNJIČ: JAVNA TRIBUNA



# KOVINOPLASTIKA LOŽ

IZDELOVANJE KOVINSKE GALANTERIJE, IZDELKOV IZ PLASTIČNIH MAS, LITIH IN ELEKTRO PREDMETOV



Kolektiv podjetja Kovinoplastika Lož čestita vsem občanom občine Cerknica za občinski praznik. Vsem delovnim ljudem Slovenije pa hkrati želi še veliko delovnih uspehov pri izvajanju gospodarske in družbene reforme! Poslovnim partnerjem in potrošnikom pa toplo priporočamo naše kvalitetne izdelke!

brest cerknica  
industrija pohištva jugoslavija

čestita vsem občanom občine Cerknica za občinski praznik! Hkrati priporočamo naše kvalitetne izdelke!

## V »boju« s stroški poslovanja

● V kresniški industriji apna si prizadevajo za racionalizacijo poslovanja

Zasavski delovni kolektivi ubirajo različna pota v iskanju možnosti za zmanjšanje proizvodnih stroškov, kar pa je glede na vsakdanje podražitve surovin in reprodukcijskega materiala le dokaj zahtevna in včasih celo nemogoča naloga. V kresniški industriji apna pa jim je le uspelo nekoliko racionalizirati poslovanje in ugotovljajo, da še imajo nekaj možnosti za doseganje večjega dohodka. V obratu Dobropole na Dolenjskem so se odločili ustaviti proizvodnjo v eni peči, ker je bila predraga, zato pa so modernizirali drugo peč, ki daje zdaj veliko več apna ob manjših stroških. Podobno so ukrepali tudi v posameznih obratih v matičnem podjetju.

## BREST POHISTVO

V devetih mesecih letos so proizvedli v kresniški industriji apna več kot 58.000 ton tega gradbenega materiala, od tega približno 23.000 ton hidrirnega apna, po katerem je v našem gradbeništvu vse večje povpraševanje. V podjetju bodo letos ustvarili za kakih 20 milijonov din celotnega dohodka, kar je znatno več kot lani, pa tudi dohodek bo nekoliko višji. Do konca avgusta so znašali povprečni osebni dohodki zaposlenih 1470 din na mesec, menijo pa, da jih bodo z nadaljnjim porastom produktivnosti še nekoliko povečali in s tem tudi uveljavili samoupravni sporazum o usmerjanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Pripravljajo pa tudi že stabilizacijski program gospodarjenja, s katerim bodo predvideli še nove ukrepe za racionalizacijo poslovanja. —m

## Govorijo delavci Tekstilne industrije Tekstilindus Kranj

Delavce Tekstilne industrije TEKSTILINDUS Kranj smo vprašali, kako ocenjujejo pobudo slovenskih sindikatov, naj bi znašali ob koncu leta najnižji zasluzki 1000 dinarjev mesečno za normalno delo v rednem delovnem času, ter kje po njihovem mnenju v delovni organizaciji še obstajajo možnosti, da bi ta cilj čimprej dosegli. Odgovorili so:

Marija GORENC, brigadirka v predilnici: z mozem, ki je tudi zaposlen, preživljava enega otroka, dose-danji zasluzek kakih 1100 din (prva z leve): „Pozdravljam pobudo sindikatov, vendar naravnost povem, da bi je bila bolj vesela, če bi sindikat zahteval več in če bi to storil takrat, ko je bil dinar še kaj vreden! Sicer pa bi rekla, da bi pri nas marsikaj lahko bolje organizirali, predvsem pa izboljšali organizacijo dela. Rezultati takih prizadevanj pa bi lahko

pripomogli tudi k boljšim zasluzkom.“

IVAN KAVČIČ, mojster v predilnici: z ženo, ki je v službi, skrbita za tri šoloobvezne otroke; dose-danji poprečni zasluzek približno 1850 dinarjev mesečno (drugi z leve): „Prav je, da sindikat v tem smislu štiti delavce; da za njimi stoji, kot temu pravimo, da ne pobira samo članarine, kar je doslej pomenilo pogost vzrok za upravičeno kritiko na račun sindikalne organizacije. Pri nas v podjetju bi za izboljšanje gospodarjenja sicer lahko marsikaj storili, toda imamo zvezane roke! Z ene strani čutimo, da je tekstilna industrija nekako zapostavljena in pozabljena, sama sebi prepuščena. Po drugi strani pa nas zaradi težkih delovnih razmer in nizkih zasluzkov pa tudi zaradi občutka nekakšne brez-perspektivnosti zapuščajo najboljši

ljudje. Verjemite ali ne: ne gredo vselej v podjetja, ki jim nudijo boljši zasluzek. Pogosto izberejo tako delo, ki je sicer slabše nagrajeno, zato pa lažje, manj umazano, brez tretje, to je nočne izmene. Zato je za nas najvažnejše vprašanje, kako obdržati ljudi. Odgovoriti pa ne znam, kako naj bi to dosegli ob sedanjih razmerah!“

Julka ŠTER, predica, dose-danji zasluzek med 900 in 1000 din mesečno; z njim preživljava sebe in mater (v sredini): „Nisem še slišala, da bi se sindikat v tem smislu postavil za ljudi. Prav pa je, da je tako storil. Vprašujete, kako naj bi gospodarili z večjim uspehom? Po mojem bi bilo treba nekaj narediti, da bi olajšali delovne razmere, predvsem pa čimprej in za vse večne čase odpravili nočno izmeno. Če bi hkrati ljudem popravili tudi zasluzke, bi se bolj

potrudili in dosegli večje rezultate. Drži, da smo zdaj popravili pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Kakšni pa bodo dejanski zasluzki po novem, še ne vemo. Plačilni dan je jutrišnjem. Takrat spet vprašajte, če sem in če smo zadovoljni!“

Pavel HILČER, tiskar I. v plemenitilnici; dose-danji osebni dohodek kakih 1600 din mesečno; z ženo, ki je zaposlena, skrbita za enega otroka (četrta z leve): „O stališču sindikatov samo vse dobro! Kar pa zadeva gospodarjenje pri nas, bi dejal, da je največji problem v tem, ker delo ni najbolje organizirano, tako da pogosto prekinjamo komaj začeto proizvodnjo, začnemo z novim artiklom, tega »vržemo« iz programa, nadaljujemo s prejšnjim artiklom. In tako v nedogled! Drugi problem so stroji, ki še zdalec ne ustrezajo taki proizvodnji, kot jo od nas zahteva trg.

Končno pa nam manjka tudi delavcev, mislim na dobre in sposobne ljudi. Z garanjem sicer nekako nadomeščamo vse te slabosti, vendar postaja to iz dneva v dan vse težje...“

Ana ANTONIČ, tkalka, dose-danji zasluzek 900 din; z mozem, ki je zaposlen, skrbita za 2 otroka (desno): „Prav je, da se sindikat zavzema za ljudi, ampak zahtevati bi moral več! No — tudi tisočak bi nekaj zalegel, če bi bile cene stabilne... Pri nas v tkalnici bi dosegali boljše rezultate, če bi dobivali boljše prejo. Imeli jo bomo takrat, ko bodo v pripravi dobili boljše stroje. Kdaj bo to, ne vem! Potem pa je še naša skupna težava in skrb večno vprašanje: Kdaj bomo končno in za vselej lahko rekli: nočno delo danes in nikoli več! Prepričan sem namreč, da tudi delo v treh izmenah slabo vpliva na splošno počutje in voljo do dela.“

## DE SPET V AKCIJI: KAKO DO ZASLUŽKA 1000 DINARJEV?



# Spet od temeljev navzgor

Spremembe v pravilniku o delitvi osebnega dohodka in ukrepi za stabilizacijo gospodarjenja naj bi pripomogli k temu, da »Tekstilindus« po novem letu nihče več ne bi zaslužil manj, kot zahtevajo slovenski sindikati, hkrati pa naj bi bila tudi ustvarjena materialna osnova za spodbudnejše nagrajevanje strokovnih kadrov

(Nadaljevanje s 1. strani)  
generalni direktor TEKSTILINDUSA Dušan Horjak. „Borimo pa se na več frontah hkrati. Z ene strani gre za to, da je osip delovne sile tako močan, da smo v obratu II. že ukinili tretjo izmeno, v obratu I. pa jo postopoma ukinjamo in bo v celoti odpravljena z naslednjim letom. Ker se zaradi tega zmanjšuje naša proizvodnja, bomo v obdobju do začetka programa izvajanja rekonstrukcije, ki je predvidena za leto 1973, raven celotnega dohodka ohranili s plemenitenjem drugod kupljenih polizdelkov in z različnimi uslugami. Po drugi strani ožimo

proizvodni program na tiste izdelke, ki jih na naših strojih še lahko proizvajamo in ki gredo dobro v denar. Tretjič pa gre za to, da bomo s prihodnjim letom najmanj za polovico zmanjšali izvoz. Računajoč s tem, da bomo doma prodali večje količine našega blaga, in upoštevaje spremenjeni asortiment izdelkov, nam bi tudi to odprlo pot do večje akumulacije. Poudaril pa bi, da ne bi zmanjševali izvoza, če bi bil le-ta deležen ustrezne stimulacije. Ker pa sta višina osebnega dohodka in tudi razvoj podjetja neposredno odvisna od višine ustvarjenega dohodka, se dohodku zaradi sploš-

nih koristi, vendar pa v lastno škodo pač ne moremo odrekati. Navsezadnje tudi družbeno in samoupravno sporazumevanje operira s kategorijo dohodka kot izhodiščem delitve. Če naj torej ljudem zagotovimo zasluzke, ki bodo primerni za kranjske razmere, če aj se obdržimo tudi kot tovarna, potem pač ne moremo ravnati drugače, kot smo se odločili.

Povedati pa moram še naslednje: odprava tretje izmene prav gotovo pomeni enega vzrokov, ki bo vplival na zmanjšanje fluktuacije. Z druge strani pa smo vedeli in vemo, da moramo za vsako ceno bolje stimu-

lirati delavce v proizvodnji. Brez njih ne moremo. Če so dobro nagrajeni, smemo računati s tem, da lahko poostriamo zahteve do njih, pričakujemo večje učinke, skratka višji dohodek. Z več dohodka pa je kajpak možno ustreznejše stimulirati tudi strokovne kadre. Drugo k drugemu: pri sedanji spremembi pravilnika o delitvi osebnih dohodkov smo se iz navedenih vzrokov odločili za regresivno zvišanje osnov osebnega dohodka. Največ — 27,3% — so dobili tisti, ki so imeli osnovo 700 din. Približno 1800 do 2800 zaposlenim se je osnova povečala za 11 in več odstot-

kov. Tisti, ki zaslužimo več kot 3000 din, nismo dobili nič. V teh okvirih in ne da bi posegli v akumulacijo, bomo do konca leta dosegli povprečje 1300 din. Upoštevaje vpliv ukrepov za izboljšanje gospodarjenja pa računamo v naslednjem letu s povprečnim zasluzkom 1500 din in z dokončno odpravo osebnih dohodkov pod 1000 dinarjev.“

MILAN GOVEKAR



# INTEGRACIJA NA MRTVI TOČKI!

Elektrogospodarstvo bi moralo že do 28. julija določiti enotne splošne pogoje za poslovanje ● Različnost stališč o tem vprašanju daje malo upanja, da bo slovensko elektrogospodarstvo z novim letom združeno

(Nadaljevanje s 1. strani)

zavzela, da bodo najpozneje v roku treh mesecev po podpisu družbenega dogovora, torej do 28. julija 1971 leta, določila enotne splošne pogoje za poslovanje elektrogospodarskih organizacij.

## ZAKAJ ŠE NISO DOLOČENI ENOTNI POGOJI?

"Odbor za urejanje vprašan posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva, ki je zasedal te dni v Šoštanju, je moral ugotoviti, da je slovensko elektrogospodarstvo — pravzaprav posamezna elektrogospodarska podjetja — premalo odgovorno začelo uresničevati obveznosti, ki jih opredeljuje družbeni dogovor.

Dejstvo je, da se slovenska elektrogospodarska podjetja še niso sporazumela o enotnih splošnih pogojih poslovanja, kar že povzroča težave pri oskrbi z električno energijo iz drugih republik, hkrati pa onemogoča, da bi pospešili priprave za integracijo slovenskega elektrogospodarstva. Na sestanku v Šoštanju smo sicer slišali, da se bodo prihodnje dni sešli predsedniki delavskih svetov in direktorji elektrogospodarskih organizacij in obravnavali priprave na integracijo slovenskega elektrogospodarstva, ki naj bi bila opravljena z novim letom. Vendar pa je treba takoj pristaviti, da različnost stališč glede določitve splošnih pogojev poslovanja, zlasti pa glede uveljavitve načela enotne proizvodnje in prodaje električne energije, daje kaj malo upanja, da bo mogoče pospešiti integracijske priprave.

## OBVESTILO PODPISNIKOM DRUŽBENEGA DOGOVORA

Po izredno burni razpravi, v kateri so izrekli člani odbora na račun slovenskega elektrogospodarstva,

zlasti na rovaš Elektrogospodarstva Maribor številne kritične pripombe, je odbor za urejanje vprašan posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva sklenil obvestiti podpisnike družbenega dogovora — Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije in Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, da je rok za sporazumno določitev splošnih pogojev poslovanja potekel in da elektrogospodarska podjetja zahtevanega predloga odboru še niso predložila v obravnavo in potrditev. Na seji v Šoštanju so poskušali doseči soglasje elektrogospodarskih podjetij Slovenije, vendar niso uspeli.

Predstavniki Termoelektrarne Šoštanj, Savskih elektrarn Ljubljana, Termoelektrarne Trbovlje in Soških elektrarn Nova Gorica so na sestanku v Šoštanju izjavili, da sprejemajo predlog, da bi finančno poslovanje za leto 1971 uredili tako, da bi ugotovili skupno realizacijo in skupne stroške poslovanja vseh elektrogospodarskih podjetij. Finančni rezultat, ki bo negativen, pa naj bi po dogovorjenem ključu razdelili med elektrogospodarska podjetja. S takšno rešitvijo, ki jo že uporabljajo Termoelektrarne Šoštanj, Savske elektrarne in Ter-

moelektrarna Trbovlje, pa ni soglašal predstavnik Elektrogospodarstva Maribor!

Odbor za urejanje vprašan posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva je zato sklenil začeti usklajevalni postopek in naložil elektrogospodarskim organizacijam, da najpozneje do 20. oktobra pripravijo predlog enotnih splošnih pogojev poslovanja, da bi lahko odbor o tem razpravljal in odločal že ob koncu oktobra. Če pa ne bo doseženo soglasje, bo treba po mnenju odbora te splošne pogoje za poslovanje elektrogospodarskih podjetij Slovenije določiti z zakonom!

## ZA BOLJŠO OSKRBO Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

Odbor za urejanje vprašan posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva se je na zadnji seji v Šoštanju zavzel tudi za to, da se zavoljo boljše, trajnejše in zanesljivejšje oskrbe z električno energijo čimprej doseže podaljšanje pogodbe z elektrogospodarskimi organizacijami iz sosednjih republik za dobavo potrebnih količin električne energije. Pri tem naj bi slovensko elektrogospodarstvo nastopilo enotno, podpisnik pogodbe pa naj bi bilo Elektrogospodarstvo Maribor.

M. L.

## Občinski sindikalni svet Cerknica

ČESTITA VSEM OBČANOM OBČINE CERKNICA

ZA OBČINSKI PRAZNIK TER JIM ŽELI

ŠE MNOGO DELOVNIH USPEHOV!

# ŽIVČEVJE SODOBNE CIVILIZACIJE

Ko je inž. Marko Bulc, član predsedstva SFRJ, odpiral letošnji, sejem „Sodobna elektronika“ je med drugim dejal: „Elektronika nam že omogoča, da se med seboj slišimo in tudi vidimo na vseh koncih sveta. In ko bo vsa ta tehnika postala še cenejša in res množično dostopna, se ne bomo le videli, ampak tudi spoznali in lažje dogovarjali. Takrat bi tudi vsakdo izmed nas lažje občutil to, kar s pomočjo elektronike že občutijo astronauti, ko zemljo vidijo kot eno ladjo z isto usodo za nas vse... Nekoč sem že imenoval dosežke elektronike kot živčevje moderne civilizacije. In zares: če bi nam danes kdo odvzel telefone, tranzistorje, pralne stroje, televizorje, radarje, letala in računalnike, bi to dojeli tako, kot da so omrtvičeni refleksi življenja, ki smo ga bili navajeni živeti; da smo izgubili značilnosti, ki simbolizirajo naš čas. Čeprav je svet razpet med številna protislovja, poln neskončnih razlik v možnostih in v razvoju, obremenjen z nasprotji ideologij in hotenj, se vse to seveda ne more zgoditi, toda prav je, če vemo, kakšna izguba bi nas lahko doletela.“

Lepše, bolj plastično in prepričljivo pomena elektronike in spremljajočih vešččin ne bi mogli opisati. Prav zato pa smo še toliko bolj lahko zadovoljni z ugotovitvijo, ki jo izpričuje tudi letošnja „Sodobna elektronika“ na Gospodarskem razstavišču, da namreč ta prireditev ne pomeni le vsakoletnega prikaza najnovejših proizvodov in največjega tovrstnega komercialnega srečanja na tleh jugovzhodne Evrope, ampak postaja hkrati tudi mesto, kjer se soočajo najnovejša znanstvena dognanja s posameznih področij. Vse to namreč pomeni, da nastopanje tujih razstavljavcev na ljubljanski prireditvi ni motivirano samo s komercialnimi motivi, pač zaradi čujega prodora na naš trg, ampak tudi s spoznanjem, da jugoslovanska proizvodnja že lahko pomeni njihovega pomembnega partnerja ne le v skupnem izdelovanju izdelkov široke porabe, marveč tudi pri proizvodnji najbolj zahtevnih profesionalnih naprav. Po vsem tem, kar letos razstavljajo jugoslovanska podjetja (vseh je 47), pa je mogoče trditi, da se z uspehom usmerjajo tudi na področje izdelovanja elementov naprav za profesionalno rabo, da s tem lovijo korak z razvojem elektronike v svetu, ki s svojo dinamiko prav gotovo vpliva tudi na razvoj vseh drugih gospodarskih in negospodarskih področij.

Če smo še pred časom izražali željo in hotenje, da bi tudi sami sodelovali pri ustvarjanju živčevja sodobne civilizacije, v čemer je zajeto bistvo vloge elektronike in spremljajočih znanosti, zdaj že lahko trdimo, da se naša industrija usmerja po tej poti in da to stran svojega razvoja pospešuje s kooperacijskim in drugačnim poslovno-tehničnim sodelovanjem z najboljšimi tujimi tvrdkami. Narasčajoči obseg tega sodelovanja hkrati opozarja na dolgo pričakovane premike tudi v kvaliteti proizvodnje. Zaradi vsega tega je tolikanj več vredno že zapisano spoznanje, da Ljubljana z vsakoletnimi prireditvami „Sodobna elektronika“ na Gospodarskem razstavišču postaja mesto, kjer se soočajo najnovejša znanstvena dognanja s posameznih področij elektronike in spremljajočih dejavnosti ter da imata pri tem veliko pokazati tudi naša industrija in naša znanost.

M. G.

## ZEBLO NAS BO, ČE...

Nafta in plin imata velik vpliv na celotno gospodarstvo naše države, zato terja industrija, ki jih proizvaja, stabilne pogoje poslovanja. Novi stabilizacijski ukrepi bodo imeli poleg ugodnega vpliva tudi svoje negativne posledice, če ne bomo pravilno — s selekcijo ali ublažitvijo — omejili učinekov nekaterih ukrepov ter ukrepov — tega vpliva ublažili. Da bi dosegli čimbolj eno delovanje teh ukrepov, jih po sodbi predstavnikov naše industrije morali ublažiti s katerimi dopolnilnimi ukrepi. Predvsem je treba pri uvozu nafte in derivatov odpraviti 25 % carinski, carinsko takso 4 %, izdatki trgovske in druge organizacije s tega področja pri plačevanju 30 % garantnega depozita in vse investicije, vse gospodarske organizacije naftnega gospodarstva pa izvzeti iz zmanjšanja odstotka globalne devizne kvote na 20 %. Sicer — grozijo — polni ne bo dovolj kulinarnega olja.

— IK

## Zastoj gradbeništvu

Svet za gradbeništvo zvezne republike je pred nedavnimi razpravljali o položaju gradbeništvu in industrije gradbenega materiala v obdobju izvajanja zadnjih stabilizacijskih ukrepov zveznega izvršnega sveta. Kot je znano, je ZIS ukrepe sprejel še ob koncu julija, zato njegovo delovanje še ni odločno vplivalo na zmanjšanje obsega in na spremembo strukture gradbenih del v letošnjem letu. Realizacija v sekretariatu sveta za gradbeništvo zvezne republike je bila pa so pokazala, da se v njihovo delovanje močno čujejo v letu 1972. Tako bo imel svet za gradbeništvo in negospodarske in neproizvodne investicije obračunavati in vplačevati dodatni depozit, zelo restriktivni ukrepi na skupna gradbena dela, posebno pa na dela v visoki gradnji. Mežno je pričakovati, da se bo obseg gradbenih del zmanjšal za 10 do 15 %, v visoki gradnji pa še za več odstotkov.

— IK

## OBJEKTIVU

# Za vsakogar nekaj na »Sodobni elektroniki 71«

Že bežen sprehod po Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, ki je te dni prizorišče že osemnajste mednarodne razstave elektronike, telekomunikacij, avtomatizacije in nuklearne tehnike, zlahka zadovolji okus in zanimanje najširšega kroga obiskovalcev. Čeprav prevladujejo naprave in sestavni elementi, namenjeni profesionalni rabi, pa „Sodobna elektronika 71“ ni zanimiva samo za strokovnjake, ampak tudi za nestrokovnjake in amaterske ljubitelje elektronike in z njo povezanih področij tehnike.

Posebna zanimivost letošnje razstave je, da številne profesionalne naprave, od barvne televizije do naprav za prenos sredstev in za avtomatsko urejanje prometa, tudi „obratujejo“. Za take, najbolj nazorne prikaze delovanja se ogrevajo bolj tuji kot domači razstavljavci. Z druge strani pa na „Sodobni elektroniki“ ne manjka izdelkov široke porabe, kot denimo, najrazličnejših radijskih in TV aparatov, magnetofonov, merilnih naprav, prenosnih, navadnih in stereo gramofonov itd.



Več svetovno znanih tvrdk razstavlja naprave za daljinski prenos podatkov za programiranje proizvodnje. Ustrezno naravnani procesni računalnik, ki je srce slehernega takega sistema, omogoča zelo široke možnosti uporabe pri kontinuiranih in drugih procesih na različnih gospodarskih področjih. Na sliki je del sistema INDACTIC DASA, ki ga izdeluje koncern Brown Boveri.

Kadar gre za tako veliko prireditev, kot je „Sodobna elektronika“, se seveda samo po sebi vsiljuje vprašanje o razvoju in dosežkih domače proizvodnje v primerjavi s tujo konkurenco. Tudi glede tega letošnja razstava daje zelo nazoren odgovor: viden je napredek tako pri oblikovni kot kvalitetni in funkcionalni ravni predstavljenih proizvodov in elementov. Žal pa smo bolj kot na kateremkoli drugem področju priče tudi negativni ugotovitvi, da namreč domača proizvodnja nastopa „razbita“ in s programom, ki še zdaleč ne spominja na resnejšo delitev dela. Zato je na mestu vprašanje: ali ne bi bila podoba domače proizvodnje lepša in spodbudnejša, če bi jugoslovanski proizvajalci po vseh dosedanjih integracijah in njim sledečih dezintegracijah le našli skupni jezik glede delitve proizvodnega programa, skupnega nastopa na tujih trgih? Načelni odgovor je pritrdilen, toda praksa, žal, ubira svoja pota...

—mG



Nuklearni inštitut „Jožef Stefan“ iz Ljubljane je predstavil zelo uspešno izdelbo naprave za deduktivno določanje olja in vlage v semenih oziroma nasploh v proizvodih organske, živilske in farmacevtske industrije. Napravo te vrste že uporablja živilski kombinat „Servo Mihalj“ v Zrenjaninu, medtem ko je ta, ki jo vidite na naši sliki, namenjena kupcu iz Indije.

EXCORRADO

TONIC WATER

# Krepitev republik ne spodkopuje enotnosti trga

Spmembe ekonomskih funkcij federacije same po sebi niti ne omogočajo niti ne zavirajo hitrejšega razvoja ● Gre za to, da upoštevamo specifične interese, hkrati pa tudi za to, da poiščemo njihovo sintezo

V gospodarskih krogih in v javnosti je večkrat slišati oceno, da krepitev ekonomskih pristojnosti republik in pokrajin spodkopuje enotnost jugoslovanskega trga, s tem pa tudi gospodarsko moč Jugoslavije kot celote. Ta sodba se kdaj pa kdaj spremeni celo v očitek, naperjen proti uveljavljanju sedanjih ustavnih sprememb in proti prizadevanju, da bi tudi v medrepubliškimi gospodarskih odnosih prišli do čistih računov. Zato si vsekakor velja zastaviti vprašanje: ali je zahteva, naj bodo nacionalne ekonomije relativno samostojne, res v nasprotju s potrebo po utrjevanju enotnega tržišča?

Odgovora na to vprašanje ni treba iskati z lučjo. Nacionalne ekonomije so obstajale tudi doslej – neodvisno od tega, v kakšni meri so prišle do veljave in kako so bili urejeni mednarodni odnosi. Spremembe v ustavi zato ne morejo biti edini dejavnik, ki ustvarja, gradi ali ruši nacionalne ekonomije. Dejstvo pa je, da je položaj nacionalnih ekonomij in njihovo delovanje povsem drugačno, če so ustvarjeni vsi pogoji za delovanje enotnega tržišča, kakor če teh pogojev ni. Enotno tržišče namreč določa razsežnost in meje delovanja nacionalnih ekonomij. Na enotnem tržišču so nacionalne ekonomije v okviru skupnih državnih meja med seboj popolnoma odprte in predstavljajo enoten gospodarski prostor za ekonomsko akcijo vseh, neodvisno od gospodarske panoge ali področja države. To pa ne pomeni, da v vzdušju, ki je sedaj ustvarjeno, v razpravah o ustavnih spremembah, o pravicah republik, narodov in narodnosti ni čutiti tudi idej o zapiranju ali posameznih poskusov regionalne avtarkije. Ko bomo razčistili

še preostala vprašanja v mednarodnih odnosih, ko bo vsak občutil, da je samostojen in da lahko samostojno odloča o vprašanih, za katera je življenjsko zainteresiran, bomo ob ustvarjanju večjega zaupanja nedvotno sprejeli tudi železno logiko prednosti skupnega življenja. Ko se bodo pomirile politične strasti in razpoloženja, bo ekonomska logika usmerjala razvoj v drugačno smer.

Ze zdaj pa je povsem jasno, da spremembe ekonomskih funkcij federacije same po sebi ne bodo niti omogočile niti zavirale hitrejšega razvoja. Rešitev odnosov med federacijo in republikami je samo eden izmed dejavnikov, ki vpliva na hitrejša ali počasnejša gibanja gospodarskega razvoja. V dosedanjem razvoju je zvezna skupščina lahko sprejemala vse odločitve, kar pa še ni pomenilo, da je bila tudi sposobna odločiti o vsem pravočasno in učinkovito. Obstaja namreč še drug odnos, odnos med stvarnimi silami v družbi. Če te niso sposobne, da kot rezultat skupnih interesov napravijo tudi rezultanto interesov, potem tudi sedanjí institucionalni okvirí našega ekonomskega in političnega sistema ne morejo rojevati čudežev. Nužen je zato večji smisel za odgovornost, za tisto, kar je skupno in za upoštevanje specifičnih interesov.

Če že gre za eno skupnost, potem se moramo zavedati tega, da nihče ne more svojega interesa vsiliti kot glavnega interesa vsem, ampak je treba v vsem poiskati sintezo, ki vsebuje minimum skupnih ciljev in interesov ter dovolj širok prostor za lastno ustvarjalnost in odgovornost vsakega člana naše pestre skupnosti narodov in narodnosti.

V. B.

TE DNI SO REKLI

Predsednik RS ZSS TO KROPUŠEK v razpravi zadnji seji predsedstva S ZSJ:

Ko smo začeli izvajati XXII. in pa tudi XXIII. ustavní amandma, smo se ponovno morali spopasti z realnostjo ekonomskega položaja in ekonomskih odnosov, ki je vse prej ugodna za uveljavljanje naša da delavci v združenem delu polagajo z dohodkom. Bojimo se da bo ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela samo papirnata pravica, če bomo hitreje spreminjali ekonomskih odnosov in stabilizirali gospodarstva. Bojim se, da bomo dolgo samo govorili, da delavci razpolagajo oziroma morali razpolagati z dohodkom saj je dohodek delavcu odteht do te mere, da v resnici ničim razpolagati. Samoupravljene se v sedanjih razmerah v delovnih organizacijah omejuje ali manj na osebne dohodke, še ta pristojnost samoupravljavcev je zaradi nelikvidnosti marsikje ogrožena.

Smo v zares čudnem položaju, da od državnih pa do političnih organov prepričujemo delavce o tem, naj razpolagajo z dohodkom, kakor da delavci bi bili za to, kakor da se s njimi strinjajo. Menim, da res dovolj samo to, da drug drug prepričujemo o tem, kako moramo uveljavljati ustavno dopnila, da govorimo delavcem, tem, kakšne pravice iz tega polnil dobivajo – ko pa v realnih odnosih te pravice niso urejene cene.

Uveljavljanje ustavnih dopnil v sedanjem položaju po mojem mnenju ni samo stvar delavcev oziroma ni predvsem stvar delavcev, temveč je to naloga vseh, naloga vseh tistih, programirajo in ki sprejemajo različne odločitve, se pravi tistih skupščinskih organov kot vseh tistih dejavnikov, ki lahko vplivajo na ekonomsko gibanje in ekonomsko odnose.

Zaradi nestabilnosti gospodarstva in zaradi posledic, ki jih povzročajo za socialni položaj delavcev, zahtevajo delavci sindikatov odločnejšo usmeritev v socialno problematiko oziroma socialne probleme v ožjem smislu besede. To pa potem lahko postane usmeritev v porabo delitev, ki bi – kot pravijo delavci – morala biti pravičnejša. Takšna orientacija bi seveda enostranska in bi pomenila mik od problemov proizvodnje in problemov upravljanja področju proizvodnje. Ker pa s proizvodnjo vsekakor moramo nekdo ukvarjati, potem se s tem v glavnem ukvarjajo ožje strukture vodilnih kadrov.

Mislim, da smo pred resno nevarnostjo, da se bodo delavci zaradi socialne nestabilnosti bojevali usmerili na porabo kot pa na proizvodnjo in da bo zato proizvodnja in odnose v proizvodnji prevzela v svoje roke „elita“. V prihaja do nekkih novih odnosov ki so že danes nevarni in ki v perspektivi lahko postanejo nevarnejši, po svoji vsebini imajo nekatere elemente razrednih odnosov in razrednih naspirtij. V Sloveniji se v sindikatih bi želeli orientirati na to ožjo smer socialnega delovanja, vendar pa smo se morali lotiti nekaterih akcij – za povečanje otroškega dodatka, za valoriziranje pokojnin, za odmrzovanje subvencioniranje stanovanjskih najemnin – zato, da bi paralizirali možne socialne konflikte.

... v jugoslovanskih sindikatih

ZA LJUDI GRE...

SVET ZSJ

Predsedstvo Sveta ZSJ je na zadnji seji obravnavalo nekatere aktualne družbenoekonomske probleme pri uresničevanju politike stabilizacije in opredeljevanja snov ekonomske politike za naslednje leto. Uvodno besedo v razpravo je imel predsednik sveta ZSJ Dušan Petrovič-Sane, ki je med drugim poudaril, da v sindikatih že dlje razpravljajo o drugem paketu ukrepov, ki naj bi jih v bližnji prihodnosti sprejel Zvezni izvršni svet. Gre med drugim za obvezno evidentiranje in plačilo dolgov skladov in družbeno-političnih skupnosti pa tudi za krepitev funkcije rezervnih skladov, za zaostreitev odgovornosti poslovnih bank, za preprečevanje neupravičenih deviznih izdatkov, za razbremenitev gospodarstva, za preprečevanje tega, da bi obratna in druga likvidna sredstva še naprej prelivali v investicije, gre za spremembe na področju cen in drugo. Pri tem je Dušan Petrovič dejal:

„Ko je govora o novih ukrepih, moram reči, da naš svet plodno sodeluje z ZIS in da smo nenehno vključeni v uresničevanje programa dela ZIS in zvezne skupščine. Takšno sodelovanje obstaja tudi v republikah in pokrajinah. Vendar pa je lahko takšno delo koristno samo tedaj, če se sindikat bori za dosledno upoštevanje vseh samoupravnih in socialnih aspektov v politiki stabilizacije. Na to opozarjam zavoľo tega, ker so nekatera vprašanja, ki so življenjskega pomena za delavca, pod pritiskom operativnih nalog pogosto potisnjena na stran, čeprav je znano, da je najbolj nevarna tista nestabilnost, ki nastaja kot posledica zaostrenih socialnih problemov. Za sindikat namreč niso sprejemljivi tisti ukrepi, ki upoštevajo le ekonomske učinke, zanemarjajo pa njihov vpliv na položaj delovnega človeka in posameznih slojev delavskega razreda. Kako naj bi namreč pričakovali, da bodo delavci podprli in uresničevali takšne ukrepe, če bodo le-ti obravnavali samo stvari, ne pa tudi delovnih ljudi...“

## Program Črne gore

V Črni gori bodo do leta 1975 največ investirali v gradnjo metalurško-energetskega kompleksa, to je aluminijskega kombinata, rekonstrukcijo železarne „Boris Kidrič“, gradnjo hidro in termocentral, kar bo stalo kake 3 milijarde din in podvojilo sedanjí obseg proizvodnje. Druga naloga, ki so si jo zastavili, pa je razvoj turizma. V Črnogorskem primorju nameravajo zgraditi hotele z 200.000 ležišči. Pri tem se IS Črne gore zanaša na pomoč domačih in inozemskih investitorjev. V skupnih investicijskih projektih – kakih 7–8 milijard dinarjev – naj bi znašala sredstva republike 40 %, preostalih 60 % pa naj bi prispevali zainteresirani partnerji.

## VEČJE RAVNOVESJE

Po oceni strokovnjakov nismo uresničili niti osnovnih težej politik zaposlovanja; nismo namreč ustvarili pogojev

za zaposlovanje v nerazvitih območjih. Odnos v stopnji zaposlenosti med republikami in pokrajinami se ni mnogo spre-

menil. Nekoliko so se izboljšale le razmere v posameznih panogah, predvsem v terciarnih dejavnostih.

Vendar pa se je zadnji čas popravilo ravnovesje med rastjo proizvodne zaposlenosti in produktivnosti, in to predvsem v nekaterih industrijskih panogah. Za 1971. leto smo predvideli stopnjo zaposlovanja 2,5 %; v družbenem sektorju naj bi se zaposlilo kakih 100.000 ljudi, 80.000 pa naj bi jih šlo v pokoj. Ob večji možnosti zaposlovanja v privatnem sektorju bi se lahko zaposlil ves naravni prirastek prebivalstva. Že podatki zadnjih mesecev kažejo, da je stopnja zaposlovanja celo dvakrat in več višja od predvidene. Gospodarstvo potrebuje več desetisoč strokovnjakov, ki bi jih bilo treba privabiti iz tujine. Od 850.000 v tujini zaposlenih delavcev je namreč več kot polovica strokovnjakov.

## ZAKAJ IZGUBE NARAŠČAJO?

Po podatkih Službe družbenega knjigovodstva so izgube v gospodarstvu Bosne in Hercegovine v letu 1970 znašale 380 milijonov dinarjev ali 12 % več kot v letu 1969. V istem obdobju so znašale izgube v Jugoslaviji 16 % manj. Res je, da 34 % izgub v gospodarstvu Bosne in Hercegovine odpade na delovne organizacije s področja Bosanske Krajine, ki jo je zadel 1969. leta potres in da pri

tem samo tovarna celuloze in viskoze v Banjaluki sodeluje s 26 % v izgubah gospodarstva Bosne in Hercegovine za 1970. leto. Dejstvo pa je tudi – in zato so bosanski gospodarstveniki najbolj zaskrbljeni – da so izgube gospodarstva BiH v gospodarstvu Jugoslavije redno relativno večje od udeležbe te republike v skupnem dohodku države.

—pk

## Pokojnine za hrvaške kmete

Skupščina republike skupnosti socialnega zavarovanja kmetov Hrvaške je podprla predlog za uvedbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov na Hrvaškem. Osnovna načela zavarovanja naj bi bila podobna načelom, ki veljajo za delavce. Ker kmetje sedaj še niso sposobni prenesti dodatnih finančnih obremenitev, predlagajo, da bi pri financiranju sodelovala tudi republika in občine. Za starostno mejo upravičencev predlagajo 65 let za moške in 60 let za ženske.

## KAKO DO POLNE OSEMLETKE?

V Beogradu je v vsaki generaciji učencev od 6 do 7 % ponavljavcev, ali kakih 7000 do 8000 po številu. Prav zaradi tega jih mnogo ne konča obvezne osemletne šole, saj zakon obvezuje učence šolati se le do 15. leta starosti. Številni mladinci se nato šolajo na osemletkah za odrasle, kar pa ni najprimernejša oblika za dokončanje šolanja mladih. Prosvedno-kulturni zbor srbske skupščine zato predlaga, naj bi obvezno šolanje podaljšali do 17. leta in naj zakon omogoči diferencirani program osnovnih šol, da bi vsi učenci s pomočjo učiteljev lahko izbrali tak učni program, ki jim najbolj ustreza, in tako uspešno končali šolo.

Prosvedno pedagoški zavid bo proučil možnosti, da bi v Beogradu odprli posebno šolo za učence med 17. in 20. letom

starosti. Potrebna bi bila tudi posebna šola za internatom za otroke z emocionalnimi motnjami, kakor tudi za učence, ki žive v neurejenih družinskih in socialnih razmerah.

Trgovsko gostinsko podjetje



ŠKOCJAN RAKEK

čestita vsem občanom občine Cerknica za občinski praznik! Poslovnim partnerjem in potrošnikom se topla priložimo!



—Kaže, da tokrat upokojenci le ne bomo prizadeti...—

## PODOBE NAŠEGA ČASA

— Kaj predlagaš?  
— Mimo dejstev ne smemo. Stvari je treba vzeti takšne, kot so. V poštev pride le sanacija. Likvidacija bi vzbudila prehud revolt.  
— Že, že, sanacija! A kje vzeti denar?  
— Mislim, da denar ne bo problem, če bi se zahtevo povežalo z ventilacijo vodilne strukture.  
— A tako? Bo moral Tine iti?  
— Ja, iti! Drugače ne bo cvenka. Vse banke ga imajo že na črni listi, pa tudi republiškim rezervam se svita.  
— Ali veš, čigav kader je?  
— Mislim, da Janezov.  
— Hm, potem bi šlo, Janezova zvezda ugaša. Vprašanje pa je, kako se zadeve lotiti. Bi šlo z običajno reelekcijo?  
— Ne bi. Šele pol mandata je za njim.  
— Pa že takšna polomija!  
— Ja, polomija na vsej črti, kaj hočemo! Zato pa je tako, ker se kadrov dobro ne prerešeta, preden se jih postavi na odgovorna mesta.  
— Ampak Tineta se je zelo široko reševalo.  
— Beži, beži! Le kdo razen Janeza je še stal za njim?

— Štefan in Miha, konzultacije pa so bile opravljene tudi z Marjanom.  
— Toneta se sploh ni vprašalo, ne?  
— Toneta res ne!  
— No, vidiš!  
— A kdo bi si takrat mislil, da se bo Tonetu kdaj odprlo, te vprašam?  
— No, pa se mu je, kaj hočemo, javkanje zdaj ne pomaga.  
— A kaj pomaga?

— Brata ima v banki.  
— Aha!  
— Svaka v ustrezni republiški komisiji.  
— Hm, ni slabo!  
— Razen tega pa je še Gregorjev sošolec. Celo ista klop.  
— Katerega Gregorja?  
— Ja, Gregorja iz sekretariata vendar!  
— Oho! Če je tako, bi pa, mislim, nujno moral nekdo čimprej govoriti z Ivanom.

jem bo Ivan prijel, kaj misliš?  
— Zadnjič sem slučajno govoril z njim, jasno v drugi zvezi, kako mu kaj gre in druge take reči. Je rekel, da bo zanesljivo prišel pod udar rotacije in da ne ve, kam iti. Tu pa bi se odprlo mesto, ne?  
— No, potem so nekatere stvari že fundirane, če te prav razumem, ne?  
— Ja, so! Tvoja naloga je

## ISKANJE PERSPEKTIVNEGA KADRA

— Dejstvo je, da je Tine dokončno odpisan, ne? Janez zanj ne bo hodil po kostanj v žerjavico. Tu je treba postaviti piko na i in iti na prejšnjem, sicer bomo imeli prisilno likvidacijo, ne pa tako zaželene sanacije. Čimprej je treba poiskati takšen vodilni kader, ki bo ustrezal novonastali situaciji.  
— Globoko se strinjam, saj druge poti ni. A kje ga vzeti?  
— Nekoliko sem mislil na Ivana.  
— Katerega Ivana?  
— Na tistega iz predsedstva.  
— Kakšne zveze pa ima ta tvoj Ivan z gospodarstvom?

Lahko se še kdo drug spomni nanj. Boš ti?  
— Bi, če bi vedel, kaj mu lahko ponudim. Perspektivni kadri ne nasedajo. Mačke v žaklju nihče več ne kupuje.  
— Na vsak način isto kot Tinetu, čez pa ne smemo, že zaradi kolektiva ne. Se pravi: odkup hiše iz fonda, če bo še šlo ali analogni kredit, špico OD po pravilniku, kilometrin in dnevnic okrog petdeset procentov glede na OD oziroma kakršna je pač praksa, in nagrade v določeni terminih za izredne delovne dosežke. Tineta so ti kriteriji docela zadovoljili, čeprav ni dajal od sebe adekvatnih rezultatov. Po mo-

le, da ga formalno zaprosiš. Tako ne bo imel občutka, da stojim le jaz za njim.  
— Kaj pa druge zveze; bodo delovale? Kaj, če si Ivana le nakopljemo na vrat, nato pa bo prišlo do kratkih stikov?  
— Skrb, da bo šlo vse v redu, kar meni prepusti. Še danes bom šel v banko, jutri na komisijo in še ta teden na sekretariat. Veš, Gregor je tudi moj sošolec, ne samo Ivanov. Ja, ja, istih let smo, kaj se čudiš! Isti ideali. Kdaj pa kdaj se še srečamo, zakaj ne? Takšno je pač življenje: polno nepredvidenih naključij.  
VINKO BLATNIK

## Izšel je priročnik

- Ustava SFRJ po sprejetju ustavnih dopolnil in ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev od XX do XLI
- Temeljni zakon o podjetjih
- Temeljni zakon o ugotavljanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah
- Zakon o sredstvih delovnih organizacij
- Temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih samoupravnih organov

Naročnikom smo ga pričeli pošiljati že prejšnji teden. Obveščamo, da imamo na zalogi še omejeno število izvodov.

Priročnik — za ceno 40.— dinarjev naročite pri:

ČZP »Delavska enotnost«, 61001 Ljubljana, Dalmatinska 4/II, p. p. 313/VI.

### NAROČILNICA

Nepreklicno naročam pri ČZP »Delavska enotnost«, Ljubljana ..... izvodov knjige PRIROČNIK — ustava SFRJ in 4 temeljni zakonj po ceni 40,00 dinarjev.

Natančen naslov: .....

Račun bomo poravnali po prejemu knjig.

V ..... dne ..... 1971.

Podpis in žig  
(za pravne osebe)

## »Čudežna voda« na koncu sveta

Zelo sem se namučil v oblakih prahu na obvozni makadamski cesti, ki pelje iz Celja v Rogaško Slatino. Na odseku med Šmarjami pri Jelsah in Mestinjami (končno vendarle) asfaltirajo še zadnji delček ceste in turistična Rogaška Slatina bo z asfaltom povezana s svetom. Priložnost je nanesta, da sem bil ondan — zaradi obvoza preko Pristave — le streljaj proč od Podčetrka na slovensko-hrvaški meji, kjer so danes že svetovno znane „Atomske toplice“.

Zato sem skočil še v Podčetrtek — in bil zelo razočaran. Najprej sem zgrešil ozko makadamsko pot, ki pelje k samim toplicam. Šele kasneje sem ugotovil, da je tabla, ki ob cesti opozarja na „Atomske toplice“, skoraj neopazna vsaj za motorizirane turiste. Kilometer makadama, ki se odcepi z glavne, pred nedavnim asfaltirane ceste Mestinjje-Podčetrtek, je prvi opozoril, da se kaj malo brigajo za dragoceni dar narave, kakršen je 35 stopinj topla voda z radioaktivno močjo. V napol gnilem majhnem lesenem bazenu se vedno tare kopalcev — predvsem starejših ljudi, ki si sem hodijo lajšati bolečine. Prihajajo tudi iz Avstrije, Italije, Zvezne republike Nemčije pa tudi domačih je dovolj. Za vse te ljudi, ki so hkrati turisti in potrošniki, pa je zelo, zelo slabo poskrbljeno.

Prvič, v neposredni bližini toplic, razen v nekaj zasebnih hišah, ni niti enega primernege prenočišča, drugič se ob samem bazenu skoraj nimaš kje preobleči — to ljudje delajo kar na prostem ali v skritih kottičkih — tretjič tu ni primernege gostinskega lokala, kjer bi lahko zaužil nekaj toplega in še in še ... Ljudje pa vseeno trumoma prihajajo v „atomske toplice“ in tudi domov nosijo „čudežno vodo“, ki „v sebi zadržuje zdravilno moč 10 do 14 dni“. „Atomske toplice“ pa danes izgledajo tako, kot bi vanje tresčila prava atomska bomba.

Ali res ni nikjer nikogar, ki bi znal vse skupaj vzeti v roke in iz toplic „delati“ denar, saj so le-te med redkimi „atomskimi“ v Evropi in na svetu?

„Razen prizadevnega domačega turističnega društva v Podčetrku, ki je v zadnjem času leseni bazen prekrilo s tanko polivinilasto folijo in uredilo sanitarije, se za ureditev toplic menda nihče ne briga,“ mi je dejal eden izmed kopalcev, ki sem zahajal že nekaj let.

Skušal sem raziskati, kakaj takšen odnos?

Zvedel pa sem, da se je že velenjsko „Gorenje“ zanimalo, da bi tu za svoje delavce zgradilo lep gostinsko-hotelski objekt odprtega tipa. Preprečili so mu. Kdo in zakaj, nisem zvedel. Bližnje, 18 kilometrov oddaljeno zdravilišče v Rogaški Slatini se iz najrazličnejših vzrokov tudi ne zgane, da bi v zvezi z „atomskimi toplicami“, ki bi jih mimogrede lahko vključilo tudi v svoje zdraviliške usluge, storilo karkoli. Na občini v Šmarjah pri Jelsah so jim „atomske toplice“ zadnja skrb, ali pa je v ozadju kaj drugega. Na ulici je o tem marsikaj slišati. Tam pa, kjer je dim, je tudi ogenj.

Da, vse to se dogaja na robu že preveč razvpite revščine na Kozjanskem, kamor že pelje lepa nova asfaltirana cesta in kjer danes izgleda tako, kot bi se tu končal svet.

M. ŽIVKOVIČ

## PORTRETI IN SREČANJA



Ne bo daleč od resnice trditev, da smo že tako močno navajeni in tudi razvajeni, da bi se nam poročila o trenutnih vremenskih razmerah, kot jih bero v radijskih poročilih, zdela bistveno pomanjkljiva, če vsakič ne bi izvedeli tudi tega, kakšna je bila temperatura in s kolikšno hitrostjo je pred nekaj urami pihal veter na Kredarici, kjer je v Triglavskem domu na nadmorski višini 2515 metrov nameščena najvišja stalna meteorološka opazovalnica v Jugoslaviji. Kdo so ljudje, ki posredujejo novice o vremenu na strehi Jugoslavije; kako živijo in o čem premišlujejo v pustih in samotnih zimskih mesecih? Pomenkoval sem se z Alojzjem Žvokljem, enim izmed sedanje „trojke“ meteorologov na Kredarici,

Kranjčanom po rodu. Po lepi navadi, da se ljudje v planinah med seboj tikajo, spoznala pa sva se na vrhu Triglava, tudi midva nisva izgubljala časa z leporečjem. „Kako mineva čas, bi rad vedel? Takole ti povem: šestkrat dnevno po radijski zvezi posredujemo najvažnejše podatke, to je podatke o oblačnosti, vidljivosti, temperaturi in vlažnosti zraka, smeri in hitrosti vetra ter

do poldneva, drugi pa od poldneva do noči. Po 26 dneh takega turnusa sledi 13 dni dopusta v dolini, med ljudmi. Ko pride na Kredarico vsakokratna zamena — tretji mož njihove posadke, za preostale dva to pomeni velik praznik, saj prideta do pošte, časopisov, svežega mesa in zelenjave ... In sploh: vsaj za trenutke se razbije moreča enoličnost vsakdanjega dela v osamlje-

bil nate. Ničkolikokrat se je npr. že zgodilo, da smo naše na zavodu v Ljubljani za kaj prosili, pa so tisto le obljubili, izpolnili pa le tedaj, ko se temu niso mogli izogniti. Celo večnost nam že obljublajo, da bodo malo prenovili naše prostore, pa še zmeraj buljimo v iste stene. Lani maja je moral „crkni“ agregat, da je gorski reševalec prišel pogledat, kaj je z nami, da ne pošljamo po-

## VREMENAR S TRIGLAVA

o padavinah, kadar pač so. Nekatere teh podatkov sporočamo tudi vsako uro posebej, da bi na zavodu pač laže oblikovali meteorološko karto. Dvakrat na dan, ob sedmih zjutraj in zvečer, poročamo o ekstremnih temperaturah. Pozimi k vsemu temu dodajamo še podatke o snežnih razmerah. Če pomisliš, da si tudi kuhamo in peremo sami, nam dela zlepa ne zmanjka ... Zaradi oddaljenosti od naselij imajo meteorologi na Kredarici svoj delavnik urenjen tako, da sta na opazovalnici vselej po dva meteorologa, prvi od treh zjutraj

nosti in daleč od ljudi. „Nad delom se res ne morem pritoževati, saj je zanimivo in me privlači že od mladih nog, sicer se ne bi zapisal med meteorologe,“ je nadaljeval Alojz Žvokelj. „Žal pa je poletje v gorah, ko planincev kar mrgoli, zelo kratko. Potem nastopijo dolgi meseci osamljenosti, ki jo le kdaj pa kdaj zmoti kak navdušeni planinec, smučar ali gorski reševalec. Čeprav imamo televizijsko in radio, pa je vseeno dolgčas. Pravzaprav bolj enolično kot dolgočasno. Globoko v tebi pa gloda še občutek, da je ves svet poza-

ročil. Vidiš: zaradi takih reči si tukaj človek žre živce ... Če ne bo bolje, bom prosil za premostitev v dolino, bliže domu in družini v Kranju. Pri osebnem dohodku bom zaradi tega sicer prikrajšan za 440 din, kolikor znaša dodatek za posebne delovne pogoje. Ampak, človek božji: kaj je teh 44 jurjev v primerjavi z osamljenostjo, ali je s tem sploh plačano odrekanje vsemu, česar si človek želi in česar je v večji meri kot mi na Kredarici deležen celo tisti, ki prestaja zaporno kazen? Pri vsem tem pa sem do julija letos imel le 1250 dinarjev osnovnega osebnega dohodka, zdaj pa imam 1530 dinarjev „plače“. Četudi prišteješ dodatek, je to kriminalno nizek zaslužek za delo ob naših pogojih na Kredarici, saj menda vsak „pjontar“ lahko dobi več, če se mu le zljubi. Ja, če bi imeli kakih 3000 din zaslužka, bi bilo naše delo in odrekanje vsaj približno pošteno nagrajeno!“ M. G.

Beltrame

TRIESTE — Corso Italia 25 — Trst

- ŽENSKA KONFEKCIJA ● MOŠKA KONFEKCIJA
- OTROŠKA KONFEKCIJA ● POROČNE OBLEKE

Največja izbira konfekcije v Trstu

## VNOVIČ IZ AERA

Prejeli smo pismo inž. Nade Stojanove, ki ga v celoti objavljamo:

„Na podlagi člankov, objavljenih v vašem časopisu v zvezi z dogodki v tovarni AERO v Celju, bi kot glavna obtožnica prosila, da objavite moje pismo, saj bo to zame edina možnost, da tako člani kolektiva tovarne AERO, kot družbenopolitični in samoupravni organi ter seveda vsa slovenska javnost slišijo še „drugo plat zvona“.

Upravni odbor podjetja AERO me je dne 20. 1. 1971. izbral za vodjo tehniškega sektorja. Iz dopisa, ki sem ga takrat prejela, je razvidno, da se je odločil za to na podlagi predloga komisije, ki je vsestransko proučila zapisne pogoje in kvalitete kandidata.

V podjetju sem zaposlena 15 let, od tega 11 let vodja tehniškega sektorja, zato smatram, da je imela komisija na voljo vse podatke za utemeljitev te določitve. Po preteku vsega skupaj samo 7 mesecev pa so „nerešena vprašanja v tehn. sektorju ustvarila nevzdržne odnose, ki se z mojo prisotnostjo ne morejo urediti.“ To je pogojevalo sklep političnih in samoupravnih organov v podjetju, da se razrešim delovnih dolžnosti in da se prekine delovno razmerje z menoj. Vsiljuje se vprašanje: zakaj. Najbrž bo šele nadaljnji potek dogodkov v podjetju razkril prave vzroke akcije. Na osnovi kratkega opisa dosežanih dogodkov pa naj bralci poskusijo sami presoditi.

Skupina inženirjev je prve dni septembra izročila direktorju podjetja in meni pismo, v katerem se zavzema za akcijski program v zvezi s stabilizacijskimi ukrepi v podjetju. Tako iniciativo bi lahko samo pozdravili, če bi bil to njen resnični namen. Dodatek k temu pismu (ki pa ga midva nisva prejela, temveč je bil poslan le sekretariatu ZK v podjetju ter političnim in družbenim organizacijam občine in menda celo republike) pa predstavlja očitke direktorju in tehniškemu direktorju v devetih točkah. Na seji sekretariata ZK so te očitke razširili še z osebnimi obtožbami. Navajali so nepravilnosti pri strokovnem delu ter z navedbo odhajanja strokovnih kadrov iz podjetja v 15 letih podkrepili opis nezdravih razmer predvsem v tehniškem sektorju. Kakšno pa je bilo res stanje v tem sektorju?

Vsakih 14 dni je bila redna delovna seja, kjer se je razpravljalo o tekočih problemih in so se obravnavala vsa vprašanja in predlogi, ki so jih imeli inženirji in vodstveni kader. Dokaz za to so zapisniki sej. Na teh sestankih je bila z moje strani vedno podana vsa osnova za odkrito debato.

Poleg tega moram navesti še to, da je bil dolžan na vsaki teh sej sodelovati tudi pomočnik vodje splošnega sektorja, ki vodi tudi kadrovske službe, tov. Tone Erjavec. Njegova naloga je bila, proučevati vsa kadrovska vprašanja sektorja. Dejstvo je, da spada v ta okvir tudi reševanje odnosov, ki bi jih bil on dolžan razčiščevati sproti, saj trdi, da so stari že več let. Zakaj niso na vseh sejah nikdar načeli vprašanja slabih odnosov niti on niti prizadeti inženirji? Bila jim je dana vsa možnost, saj so bili zastopani v enakem sestavu, kot sedaj. Mar ni bila celo dolžnost vodje kadrovske službe, ki je obenem tudi vodilni član ZK v podjetju, da bi bil na te „nezdrave odnose“, ki jih je že dlje časa poznal, sproti opozarjal in jih sproti razčiščeval. Zakaj je poslušal vedno le obtožbe proti meni, kot se je pokazalo na zadnjih sejah ZK, nikdar pa ni poskusil niti na sejah, niti direktno v razgovoru z menoj načeti tega vprašanja, saj je bila to vendar njegova službena in partijska dolžnost. Kako je lahko dopustil, da je skupina inženirjev z znanstveno natančnostjo zbrane, izmalicirane, do 15 let stare obtožbe proti meni kot obtožnico posredovala političnim forumom v podjetju in izven njega? Pri tem pa ni poskusil preveriti resničnosti podatkov in ne poslušati zagovora obtožencev, saj bi le tako lahko podal realno sliko.

Mar je res v duhu vzgajanja socialistične mladine, da se jo na sestanku enostransko informira in revoltira proti meni na osnovi nepreverjenih in neutemeljenih podatkov? Kje je tu enakopravnost samoupravljavcev, da lahko eni samo obtožujejo, drugim pa ni dana možnost niti zagovora, niti obrambe. Tako je namreč potekal ves postopek, na čelu katerega je bil tov. Erjavec. Že na prvi seji sekretariata ZK je dopustil debato v smeri obtožb proti meni in direktorju. Z direktorjem na seji nisva mogla doseči formiranja nevtralne komisije, ki bi vse te obtožbe preverila in na podlagi realnih podatkov presodila stanje.

Prva seja ZK, ki je potekala ob navzočnosti občinskih funkcionarjev, ni prinesla nobenih zaključkov. Zato je ZK ponovno sklicala sestanek, na katerem je tov. Erjavcu uspelo na podlagi istih podatkov pripraviti predlog za upravni odbor o moji razrešitvi. Upravni odbor mi je po pregledu obtožb z glasovanjem 6 proti 1 kot prvi organ dal možnost, da se zagovarjam in predložim pismeno obrazložitev. Na veliko ogorčenje sekretariata in prizadetih inženirjev, ker je upravni odbor tak sklep sprejel (po pravilniku o delovnih razmerjih je to moja zakonita pravica), so takoj sklicali „zbor delovnih ljudi“. (Na ta zbor novinarjem niso dovolili vstopa. Zakaj?). S pomočjo istih podatkov so na zboru zanetili in razplamteli tako stanje, da je direktor sestanek predčasno zapustil, zame pa so dosegli formulacijo predloga del. svetu o razrešitvi in prekinitvi delovnega razmerja.

Delovski svet je zasedal naslednjega dne (direktor je dal pismeno odpoved) in predlog zbora delovnih ljudi posredoval upravni odboru, le-ta pa je izvedbo postopka prepustil splošnemu sektorju podjetja.

Po preteku več kot meseca dni, odkar so začeli to akcijo, pa do danes še nimam v rokah nobene uradne obtožnice, niti se nisem mogla nikjer braniti. Dokazno gradivo, ki zavrača vse proti meni naperjene obtožbe in je seveda preobširno, da bi ga lahko tu navajala, sem morala zbrati na podlagi podatkov, ki so mi jih „na črno“ posredovali posamezniki v podjetju, saj mi v spominu niso ostali vsi očitki prve seje sekretariata. To gradivo pa dokazuje, da so obtožbe inženirjev osebne narave in ne spadajo v samoupravno razpravo o stabilizacijskih ukrepih in akcijskem programu, ki bi bil pogoj za dobro in uspešno delo podjetja, kar bi moral biti nam vsem skupen cilj.

Ves čas poteka akcije ni bila podana možnost mirne rešitve tega spora, čeprav sva v razgovoru s sekretarjem občinskega komiteja ZK Celje prišla do ugotovitve, da bi bilo to izvedljivo. Po mojem mnenju seveda le ob podpori političnih forumov. Le-ta pa so v podjetju usmerjali dogodke do skrajne zaostrojitve. Komu, kdaj in kje bom lahko predložila zbrano gradivo, ki pojasnjuje in zavrača obtožbe, je zame zaenkrat še uganka. Upravni odboru podjetja sem ga sicer poslala na lastno iniciativo, vendar je vprašanje, če ga bodo sploh želeli ali smeli obravnavati. Smatram, da ves ta postopek proti meni ni bil v skladu z osnovnimi ustavnimi pravicami in zato tudi ni zakonitih razlogov za kakršnekoli ukrepe.“

CELJSKI SINDIKATI ZA SPROTNO ODPRAVLJANJE VZROKOV KONFLIKTNIH SITUACIJ V DELOVNIH ORGANIZACIJAH IN V DRUŽBI

# Odlaganje samo povečuje nasprotja

Predsedstvo celjskih sindikatov je pozvalo vodilne in strokovne delavce, samoupravne organe in družbeno politične organizacije v delovnih organizacijah v občini, naj preprečijo kopičenje problemov in sproti rešujejo pereča vprašanja

Vprašanja o tem, kako ob prekinitvah dela, protestnih zborovanjih in drugih pojavih razreševati nasprotja v delovnih organizacijah in kako usklajevati interese posameznikov in družbe, so že dlje prisotna in so zajeta tudi z delovnim programom občinskega sindikalnega sveta v Celju za začetek prihodnjega leta. Zato ni naključje, da se je predsedstvo celjskega občinskega sindikalnega sveta odločilo, da se glede na sedanja nasprotja v nekaterih delovnih organizacijah takoj loti te naloge in s tem prispeva svoj delež ne samo k razreševanju zgornjih vprašanj, temveč tudi k odpravljanju vseh tistih vzrokov, ki lahko kakorkoli povzročajo nasprotja v delovnih organizacijah in v družbi. Zato se je dni sestal predsedstvo celjskih sindikatov v razširjenem sestavu in po obsežni razpravi o skrbno pripravljem gradivu za javno razpravo o razreševanju konfliktnih situacij in usklajevanju individualnih in družbenih interesov v samoupravni družbi sprejelo več pomembnih sklepov.

Iskanje ustreznih rešitev sloni na lanskim stališčih predsedstva ZKJ o konfliktnih situacijah in prekinitvah dela ter na neposrednih nalogah celjskih sindikatov, ki so jih prejšnji mesec sprejeli na svoji drugi konferenci. V bistvu gre za dogovor o takšni ureditvi samoupravnih odnosov, ki naj bi vnaprej preprečevali nasprotja v delovnih organizacijah. Na podlagi dosežanih izkušenj je predsedstvo opozorilo na številne vzroke za nasprotja in ugotovilo, da se v glavnem pojavljajo zavoljo tega, ker se statuti in drugi samoupravni akti ne izvajajo dosledno in z vso odgovornostjo, pri tem pa tudi ne vsebujejo ustreznih določil o tem, kako naj bi posamezna neurejena vprašanja urejevali po normalni samoupravni poti. Vse to pogojuje neustrezen način reševanja, ki ne krepi normiranih samoupravnih odnosov.

Izkušnje so tudi pokazale, da sporazumevanje in dogovarjanje v delovnih kolektivih pogosto zataji prav tedaj, ko bi to bilo najbolj potrebno in da zaradi tega posamezniki in kolektivi ne zaupajo normalnemu samoupravnemu razreševanju nastalih problemov. V razpravi so člani predsedstva poudarili vlogo sindikata in drugih družbeno-političnih organizacij in opozorili na primere, ko si vodstveni kader prilaga tiho koncentracijo odločanja in s tem krni samoupravne pravice delavcev. Manjka tudi javnosti dela, tako da v nekaterih delovnih organizacijah člani kolektiva

pogosto ne vedo za pomembne odločitve posameznikov.

V razpravi so bila v ospredju vprašanja o tem, kako urediti razreševanje nasprotij ali jih vnaprej preprečevati v naši samoupravni družbi. Na nekatera vprašanja je mogoče najti ustrezne odgovore v statutu jeniške železarne, so poudarili na seji člani predsedstva celjskih sindikatov, druge bo treba še poiskati v domačih statutih ali najti druge izvirne poti in jih vnesti v statute delovnih organizacij. Do dopolnitve statinov pa naj bi v delovnih organizacijah sprejeli ustrezne politične sklepe za razreševanje nasprotij ter za usklajevanje posameznih in družbenih interesov. Nasprotja so in bodo tudi v prihodnje, so ugotavljali na seji predsedstva, zato se je treba

dogovoriti za takšen postopek in takšno ravnanje pri razreševanju konfliktnih situacij, ki bo v skladu z našim samoupravnim sistemom in bo sproti odpravljal vzroke za njihov nastanek.

Na podlagi razprave je predsedstvo celjskih sindikatov sprejelo sklep, da o gradivu, ki ga je obravnavalo, javno razpravljajo v vseh sindikalnih organizacijah, prav tako pa tudi člani občinskega sindikalnega sveta in medobčinskih odborov sindikatov. Namen razprave naj bi bil v tem, da samoupravni organi ustrezno dopolnijo statute svojih delovnih organizacij in da se sindikalna organizacija kot celota usposobi za politično dejavnost na tem področju. Predsedstvo je tudi naslovlilo zahtevo vsem vodilnim in strokovnim delavcem, samoupravnim

organom in družbeno-političnim organizacijam v delovnih organizacijah in v občini, da preprečujejo kopičenje problemov in odprtih vprašanj, s tem da jih sproti rešujejo. Pooblastilo pa je tudi predsednika občinskega sindikalnega sveta, da v primerih skrajnih nasprotij imenuje posebno komisijo občinskega sindikalnega sveta, ki bo spremljala in pomagala pri razreševanju konfliktnih situacij. Poleg tega je predsedstvo naročilo komisijama pri občinskem sindikalnem svetu za samoupravne odnose in za družbeno-ekonomske odnose, da analizirata nasprotja, ki so se v zadnjem času pojavila v delovnih kolektivih tovarne EMO. To per in Aero ter v PTT podjetju Celje.

SREČKO PRATNEMER

*Narava dela go svojce!*

RICHARD WILLFORT:

## ZDRAVILNE RASTLINE IN NJIH UPORABA

• najobsežnejša evropska knjiga o ljudskem zdravilstvu!



NAROČILNICA DE 1-4

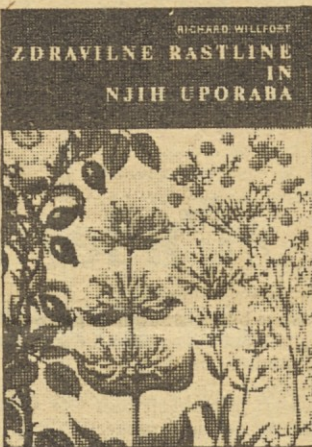
Priimek in imo: \_\_\_\_\_

Kraj, ulica: \_\_\_\_\_

Pošta: \_\_\_\_\_

Zaposlen pri: \_\_\_\_\_

Datum: \_\_\_\_\_



Nepreklicno naročam knjigo: ZDRAVILNE RASTLINE IN NJIH UPORABA, celo platno 120 din. Plačam takoj — v največ 4 zaporednih mesečnih obrokih (neustrezno prečrtajte).

Izpolnjeno naročilnico pošljite v kvartu na naslov: Založba Obzorja Maribor, Partizanska 5

ZA OBČINSKI PRAZNIK DVE POMEMBNI PRIDOBITVI

## VRTEC IN ŠOLA

Ob dograditvi nove vzgojno-varstvene ustanove in III. osnovne šole se v Velenju že kaže potreba po zgraditvi še enega vrta in osemletke

Najmlajšim prebivalcem Velenja bo ostal 8. oktober še dolgo v spominu. Tega dne so namreč v okviru proslav ob letošnjem občinskem prazniku in ob tednu otroka izročili namenu novo vzgojno-varstveno ustanovo ter novo III. osnovno šolo. Oba objekta so zgradili z denarjem iz sklada za negospodarske investicije, v katerega se stekajo sredstva krajevnega samopriskva občanov in združena sredstva delovnih organizacij iz Šaleške doline.

V središču Šaleške doline so bile razmere v osnovnem šolstvu in otroškem varstvu že

nekaj časa izredno pereče. V vzgojno-varstveni ustanovi so morali vsako leto zavrniti sprejem otrok iz družin, kjer sta zaposlena oče in mati. Na šolah pa je bil pouk že v treh izmenah, tako da so bili pogoji za delo in učenje izredno težki.

Nova vzgojno-varstvena ustanova v Velenju, ki je sprejela 210 malčkov, bo za nekaj časa omilila težave pri organiziranem varstvu otrok, odpravila pa jih ne bo, saj so morali letos kljub novemu vrtcu zavrniti več kot 80 malčkov. Nova vzgojno-varstvena ustanova bo imela 8 igralnic, garderobe, kuhinjo ter upravne in druge prostore.

Velenje je torej dobilo še eno novo osnovno šolo. Vendar je

treba omeniti, da bo nova III. osnovna šola omogočila odpravo pouka v treh izmenah na osnovni šoli „Miha Pintar-Toledo“ in prehod vseh treh šol na pouk v dveh oziroma v eni izmeni, saj bo v nižjih razredih še naprej pouk v dveh izmenah.

Nova III. osnovna šola v Velenju bo imela v 22 oddelkih 655 otrok, pouk v njej pa bodo začeli šele 2. novembra. V novi šoli bo 18 učilnic, 7 kabinetov, pionirski klub s knjižnico, jedilnica in drugo.

Ob dograditvi nove vzgojno-varstvene ustanove in III. osnovne šole pa se v Velenju že dogovarjajo o nadaljnji graditvi objektov za vzgojo in šolanje otrok. Prihodnje leto bodo začeli z gradnjo četrte osnovne šole in nove vzgojno-varstvene ustanove, ki bi sprejela v varstvo kakih 200 malčkov. Novo vzgojno-varstveno ustanovo bo po vsej verjetnosti gradila Tovarna gospodinjstva opreme „Gorenje“ Velenje, ki je v ta namen že zagotovila 1,5 milijona dinarjev. (vs)

VELEBLAGOVNICA



**nama**

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebnih za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

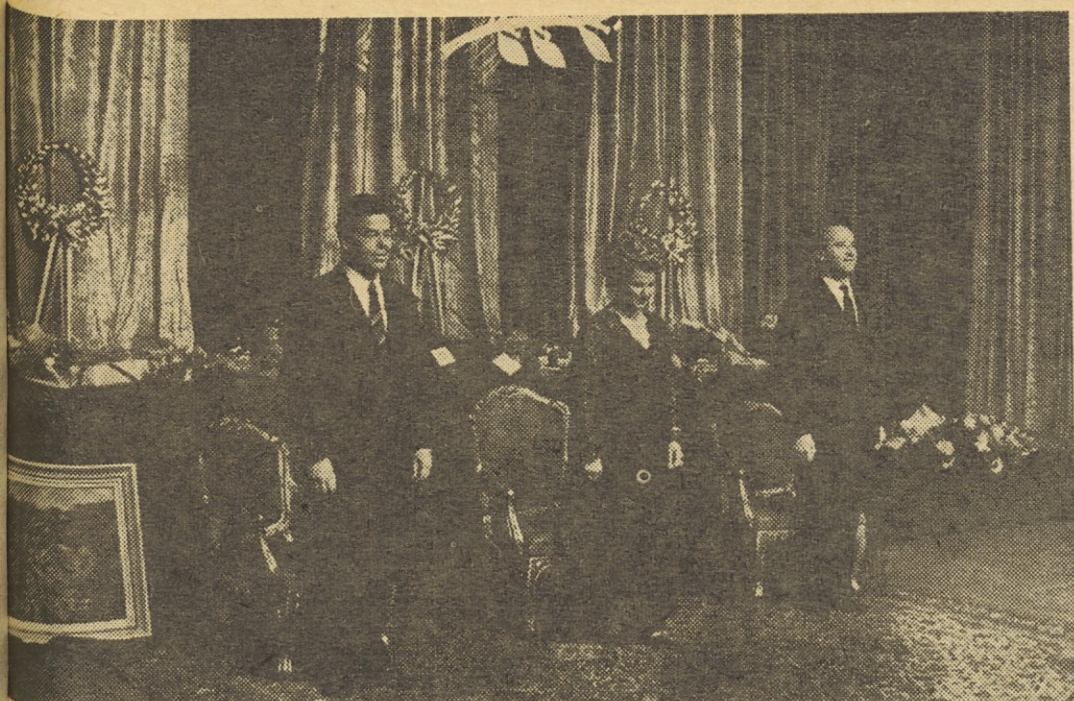
Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2  
BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7  
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka  
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje





LJUBLJANA, 14. oktobra — Danes je bila na odru ljubljanske Opere pristrčna slovesnost ob redkem jubileju kar treh znanih slovenskih umetnikov, opernih solistov: sopranistke Vilme Bukovčeve, baritonista Rudolfa Franca in baritonista Sama Smerkolja. Številnim čestitkam iz jugoslovanskih kulturnih središč, čestitkam delovnih tovarišev slavljencev se pridružuje tudi vsa slovenska kulturna javnost. — Foto: A. AGNIČ



SONJA OMAHEN, organizacijski tajnik RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti, že 25 let dela v sindikatih. Srebrni jubilej je delovna skupnost RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti proslavila minulo sredo. V znak priznanja za nesebično in vestno delo so ji s pristrčnimi čestitkami izročili tudi skromno spominsko darilce. Foto: A. Agnič

## Za dogovor

Predsedstvo ljubljanskih sindikatov je obravnavalo osnutek predloga izhodišč družbenega dogovora o financiranju kulture in predlog delovnega načrta začasne skupščine kulturne skupnosti Ljubljane. Na osnovi omenjenega družbenega dogovora se namreč začasna skupščina ljubljanske kulturne skupnosti zavezuje, da bo osrednjih gledališč, muzejev, galerij, knjižnic do drugih oblik kulturnega življenja v Ljubljani.

Ceprav je predsedstvo ljubljanskih sindikatov izreklo vso podporo programu ljubljanske kulturne skupnosti in se tudi zavzelo za izvedbo družbenega dogovora o financiranju kulturne dejavnosti je bilo le slišati nekaj pripomb; izrekli so jih tisti člani predsedstva, ki delajo v podjetjih. Le-ti so zagotavljali, da bodo ljubljanske delovne organizacije prispevale sredstva za normalno delovanje ljubljanskih kulturnih institucij, toda pod pogojem, da bodo hotele tudi preko svojih predstavnikov vplivati na oblikovanje repertoarne politike posameznih kulturnih ustanov. Prav gotovo pa iz ljubljanskega gospodarstva ne bo denarja za kulturo, če se bodo posamezne kulturne ustanove zapirale vase in gojile visoko, za večino ljudi nerazumljivo kulturo. Da ta bojazen ni neupravičena, potrjujejo nekatere izkušnje iz minulih let.

(mž)

## S pomočjo kolektivov

Zadnja leta je amaterska gledališka dejavnost v Trbovljah precej nazadovala, aktivni so le še mladi gledališčniki, ki obetajo postati dobri igralci. Namesto domače tvornosti pa revirčani vabijo vsako sezono na gostovanja slovenska profesionalna gledališča. Občinska zveza kulturnoprosvetnih organizacij je iz novega repertoarja slovenskih gledaliških hiš izbrala vrsto del, s katerimi bodo umetniški ansambli gostovali na odru delavskega doma. Otvorit-

veno gostovanje bo tokrat pripadlo ljubljanski Drami, ki bo uprizorila Nušičevo delo: Žaljoči ostali. Trboveljčani pa bodo tudi tokrat imeli v gosteh gledališčnike iz Celja, Nove Gorice, ljubljanskega Mestnega in Šentjakobskega teatra. Posebne predstave bodo uprizorila slovenska mladinska gledališča za osnovnošolsko mladino in dijake nižjih razredov trboveljskih šol. V tej sezoni bo gostovala v središču revirjev tudi ljubljanska Opera.

Pomembno pri organizaciji letošnjih gostovanj slovenskih osrednjih gledališč je sodelovanje trboveljskih delovnih kolektivov. Občinska zveza kulturnoprosvetnih organizacij že ima pristanek številnih podjetij, da bodo materialno pomagala. Za zdaj še nobena med 24 delovnimi organizacijami ni odklonila pomoči. Njihovi prispevki bodo znašali od 500 do 2000 din. V celoti pa bodo trboveljski kolektivi prispevali za organizacijo abonmajskih gledaliških predstav najmanj 15.000 din. Zavoljo tega bodo predstave dosegljive vsem ljubiteljem gledališča. Za pet predstav bodo otroci in vajenci plačali samo 10 oziroma 20 din, odrasli pa za prav toliko predstav 45 din in posebej za gostovanje ljubljanske Opere. V Trbovljah računajo, da si bo v tej sezoni ogledalo gledališka dela najmanj 10.000 ljudi, med njimi najmanj polovica mladih.

—m—

### STIKI S TUJINO

#### OBISK ŠTUDENTOV IZ SZ

Kakor vsako leto je tudi letos obiskala Jugoslavijo in Slovenijo skupina študentov železniške fakultete iz Moskve, ki jo je vodil docent Vladimir Serafimovič Kireev. Študenti iz Sovjetske zveze so si v Sloveniji ogledali ranžirno postajo Zalog in ljubljansko prometno vozlišče. Zanimali so se tudi za nekatere

probleme naših železnic, predvsem pa za modernizacijo in tarifni sistem ter samoupravljanje na železnici.

Po končanem strokovnem programu so si ogledali Ljubljano. Ob tej priložnosti so se seznanili z zgodovino Ljubljane, predvsem pa z njeno vlogo med narodnoosvobodilnim bojem. Po končanem obisku v Ljubljani so študentje obiskali še Postojnsko jamo in nekatere druge kraje.



Industrija bombažnih izdelkov - Kranj

SPECIALIZIRANA TOVARNA JAKUART (žakart) DEKORATIVNIH TKANIN IN GRADLOV

# Delovna sposobnost delavca

Pri vsakdanjem srečanju zdravnika z bolnikom, pri stikih z delovno organizacijo in zdravstveno službo, je pogosto omejen pojem: delovna sposobnost. O tem razpravljamo zdravniki, razpravljajo delavci pa tudi vodilni ljudje v delovnih organizacijah. O tem problemu so razpravljali tudi v posebni sekciji na III. kongresu za medicino dela, ki je bil v Ljubljani od 20. do 24. septembra letos.

Zakaj pravzaprav toliko razprave o tem problemu? Zavoljo tega, ker je pomemben tako za delovno organizacijo, kot za delavca, kakor tudi za zdravstveno službo. Vsi si namreč želimo, da bi bili čimbolj zdravi in da bi bilo delo takšno, da nas ne bi prisililo v prezgodnji pokoj.

Ker je to vprašanje pomembno, naj navedem samo nekaj pojmov, ki ob tem, ko govorimo o sposobnosti ali nespo-

sobnosti za delo, niso najbolj jasni.

Kadar rečemo, da je nekdo sposoben za vsako delo in da je njegova delovna sposobnost neomejena, je to vprašljivo. Le malo ali pa nič je namreč ljudi, ki bi bili sposobni opravljati vsako delo. Le malo od tistih, ki jih vsak dan pregledujemo, je sposobnih na primer za pilote. Če bi jih le nekaj našli, potem bi od teh zelo malo ljudi izbrali za astronave.

**BRIŠT**  
POHIŠTVO

Kadar ugotavljamo splošno delovno sposobnost, moramo upoštevati zdravstveno stanje in delo, ki ga bo delavec opravljal. Naj navedem samo en primer: mizar — to je precej širok po-

jem. V starem klasičnem smislu tega poklica bi moral biti mizar sposoben opravljati prav vsa dela, ki sodijo v mizarstvo. Danes je to drugače. Mizar, ki je zaposlen v moderni tovarni lesnih izdelkov, opravlja od velikega števila delovnih operacij le eno. Tako je tudi z mnogimi drugimi poklici. Pogoji dela so se z industrijsko proizvodnjo za mnoge poklice spremenili. Za posamezne delovne operacije je potrebnih manj telesnih sposobnosti in bolj specializirano znanje. Tem pogojem je treba prilagoditi tudi ocenjevanje delovne sposobnosti.

Kaj pa, kadar komu ocenjujemo delovno nesposobnost? Tudi takrat moramo upoštevati naravo bolezni in pa delo, ki ga opravlja delavec. Ob ocenjevanju delovne nezmožnosti namreč ni vseeno, če nekdo, ki ima na primer mavec na nogi,

opravlja svoje delo stoje, ali sede. Ob ugotavljanju delovne nesposobnosti je treba razen bolezni in dela, ki ga opravlja delavec, upoštevati še vrsto okoliščin, kot so na primer oddaljenost od delovnega mesta, možnost prevoza, možnost prehrane itd. In še nekaj je potrebno: poiskati v delovni organizaciji taka delovna mesta, na katerih lahko delajo delavci, ki imajo določene lažje bolezni. Če bi bilo sodelovanje delovnih organizacij z zdravstveno službo v takih primerih boljše in strpnije, bi imeli veliko manj izpadlih delovnih dni zaradi bolezni.

Najtežje je, kadar je treba pri delavcu odrediti, da je stalno nesposoben za delo, ali pa ugotoviti preostalo delazmožnost. To opravljajo invalidske komisije na predlog zdravnika, ki

delavca zdravi. Veliko stvari je treba upoštevati ob tem. Tako zdravje, delovno mesto in pa seveda tudi željo delavca, če bi hotel še delati ali pa bi raje odšel v pokoj. Pri oceni preostale delazmožnosti je treba zdravstveno stanje delavca ne-



nežno zasledovati, kajti bolezen se lahko poslabša ali izboljša. V vsakem primeru je treba ukrepati znova, in znova povedati, ali je delavec za delo še sposoben ali ne. Prav gotovo je to za zdravnika najtežje opravilo, kajti včasih je težko najti za

preostalo delazmožnost za delavca primerno delo v isti delovni organizaciji. In prav tako težko je najti za delavca, ki ni polno sposoben opravljati svojega dela, delo v drugi delovni organizaciji. Razumevanje sicer obstaja, čeprav je sila redko. Je že tako, da se v delovnih organizacijah branijo ljudi, za katere vedo, da so bolni. Pa vendar imamo zdravstveni delavci dobre izkušnje z ljudmi, ki imajo omejeno delovno sposobnost, pa so zaposleni na njim ustreznih delovnih mestih. Naj navedem tu samo primer delavca, ki ima že od rojstva krajšo eno roko, njena gibljivost pa je močno omejena. Ko je začel delati na njemu primernem delovnem mestu, se je počasi navadil in kmalu dosegel višjo normo, kot delavci, ki imajo zdravi obe roki.

DR. T. P.

TOVARNA KLOBUKOV ŠKOFJA LOKA:

# Iz »Šešira« se rojeva »Piccadilly«

V jubilejnem letu povečujejo proizvodnjo od 700 klobukov dnevno na 1200 klobukov na dan

Pred kratkim je tovarna klobukov »Šešir« iz Škofje Loke v čisto »družinskem krogu« praznovala petdesetletnico svojega delovanja. Na to, kolikšna je njena tradicija, kaže že podatek, da se je slavnostnega piknika udeležilo kar 90 upokojencev od 120, kolikor jih tovarna ima. Zato nas je predvsem zanimalo, kako je z delavci v tej stari, toda ne zastareli tovarni. Vabilu na pogovor se je prijazno odzval ing. Miro Pinterič, vodja komercialne, ter nam povedal naslednje:

»V tovarni pravimo, da imamo 300 delavcev in enega direktorja, vendar trenutno to ne drži. Trenutno sem sam vršilec dolžnosti, v kratkem pa bomo objavili razpis za mesto direktorja. Kar zadeva zaposlovanje, smo letos zaposlili 30 novih delavcev zaradi povečane proizvodnje. Včasih smo izdelali dnevno 700 klobukov, sedaj pa jih naredimo 1200 do 1300.

Starostna struktura delavcev je izredno visoka, večinoma so to domačini, od vseh pa je kar 230 žensk, kar pomeni, da prevladujejo tudi v delavskem sve-

tu. Osem odstotkov zaposlenih je srednje kvalificiranih, s tekstilno ali ekonomsko srednjo šolo, veliko pa jih še študira. Podjetje jim plačuje šolnino (za osnovno šolo ne) in jim pomaga, kjer se le da.

Pri osebnih dohodkih smo šli na linijo sindikatov, v avgustu ni bilo nikogar v kolektivu, ki bi ne prejel 1000 dinarjev osebnega dohodka, razen seveda tistih, ki imajo kredite. Povprečni dohodek prejšnji mesec pa je bil celo 1400 dinarjev. Tega povprečja ne dvigamo vodilni, saj smo že nekaj mesecev v podjetju le trije. V to povprečje tudi niso vračunane nadure, ki jih naredijo delavci, saj teče sedaj proizvodnja tudi ob sobotah in včasih tudi ponoči. To pa zato, ker nam je uspelo zalogo spraviti na minimum in tako lahko sproti pokrivalo povpraševanje. S pridnostjo in zavzetostjo se vse da.

Naš plan je proizvodnja v vrednosti 2 milijardi 260 tisoč starih dinarjev, od česar gre ena tretjina na konvertibilni trg, dve tretjini pa prodamo doma. Prodajamo po vsej Jugoslaviji, ra-

zen v Makedoniji in Črni gori, kjer takih klobukov ne nosijo. Konkurenco seveda imamo, a se je ne bojimo. Izvažamo namreč v Zahodno Nemčijo in dokler so tam zadovoljni z našimi izdelki, smo lahko mirni. V Jugoslaviji imamo 13 lastnih prodajal in to število bi radi še povečali, drugače pa prodajamo vsem trgovskim hišam. Od naših prodajal prodajo trenutno največ zagrebška, pa tudi dve ljubljanski ne zaostajata dosti.

Prodajamo finalne izdelke, kar pomeni, da je delo popolnoma naše. Material in kože za izdelke dobivamo z vseh vetrov, od Argentine pa do Poljske. V Jugoslaviji je, žal, bolj malo interesentov za dobavljanje materiala, ki ga potrebujemo. Zato nam zamrznjene cene tudi delajo takšne preglavice, ko pa uvažamo 95 % opreme. Cene bi morale biti prosto oblikovane, omejeval naj bi jih sam trg. Smo modna tovarna in za nas bi moral biti odločujoč kupec!

Kar zadeva likvidnost, so naše obveznosti do uvoza poravnane, le doma smo res malo

dolžni, vendar pa so dolgovi nižji od naših terjatev. Slovenska ter hrvaška podjetja nam plačujejo v redu, bolj slabo je le s tistimi desetimi podjetji iz Srbije.

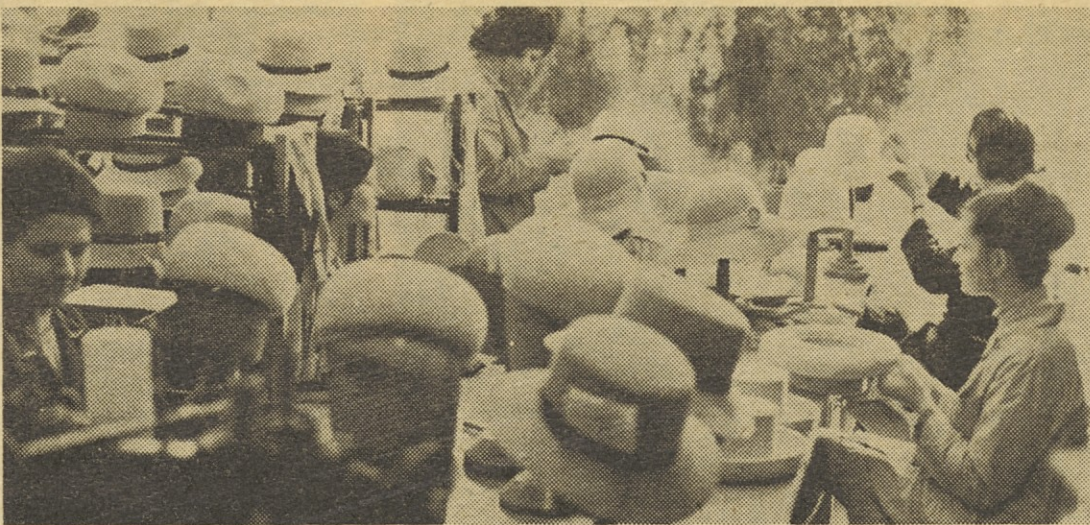
Z dogajanjem v svetu mode smo na tekočem, imamo razvojno službo, ki je sicer v sklopu tehničnega sektorja, vendar pa v stiku s komercialno. Imamo modno kreatorko, ki nam modele kreira, mi pa jih potem spravljamo v promet. Koliko smo na tekočem z ženskimi klobuki, dovolj pove že podatek, da jih za svoje revije uporablja tudi znani beograjski modni kreator Aleksandar Joksimović. Pripravljene imamo

tudi že kolekcije za jesen 1972 in zimo 1973, saj se z delom da vse predvideti. Letos imamo 250.000 moških ter 250.000 ženskih klobukov, od tega kar 86 različnih modelov. Skratka, lahko rečemo, da smo z našim delom zadovoljni.

Po vsem tem, kar smo slišali od ing. Pinteriča, mu to tudi prav radi verjamemo.

Pridružujemo se toplim čestitkam delovnemu kolektivu »Šešir« 50-letnemu delovnemu jubileju z željo, da bi dosedanje uspehe še nadalje utrdil in povečal!

TEKST: MOJCA POGAČNIK — FOTO: A. AGNIČ



Za modo je poskrbljeno. Nova kolekcija klobukov v škofjeloskem Šeširu.

Na 10 cicerov

## RAVNE

Po sicer nepopolnih podatkih s enote, katerih matične delovne organizacije imajo sedež izven območja občine Ravne na Koroškem, dosegle v prvih šestih mesecih 1.445 zaposlenimi blizu 109 milijonov dinarjev celotnega dohodka, skoraj 37 % več, kot v istem razdobju preteklega leta, medtem ko se je število zaposlenih povečalo le za 1,6 %.

GRADIS Ljubljana — Gradbeno vodstvo Ravne na Koroškem je povečalo celotni dohodek za 47,7 %, delno na račun višjih cen, delno pa na račun odprtja novih gradbišč v drugih občinah (Dravograd, Celje). Borovo dosega za 21,7 % večjo realizacijo, obrati LIP Slovenj Gradec za 51,4 %, Merx Celje — enota Ravne na Koroškem za 39 %, Ljubljana transport za 18,2 %, Tobačna tovarna Ljubljana za 4 %, Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec z obrati Crna in Ravne za 26 %, Koloniale Maribor — enota Prevalje za 34,7 % večjo realizacijo itd.

## DRAVOGRAD

V Otiškem vrnu pri Dravogradu so že v polnem teku dela pri gradnji nove bazenske klavnice za Koroško Izvajalec del je Gradbeno podjetje Dravograd, sklenjene pa so tudi že vse pogodbe za dobavo opreme in za izdelavo instalacijskih del.

Nova bazenska klavnica bo veljala okrog 4.450.000 dinarjev. Gradnja financirajo kmetijske zadruge Slovenj Gradec in Dravograd ter trgovsko podjetje Mesnina Ravne na Koroškem. Gradnja pa so podprli tudi Kmetijska zadruga Prevalje, skupščine koroških občin ter Ljubljanska banka s podružnico za kmetijstvo Celje in podružnico Slovenj Gradec, ki sta odobrili potrebno posojilo za manjkajoča sredstva.

Nova bazenska klavnica za Koroško bo začela poskusno obratovati predvidoma konec julija 1972, njena zmogljivost pa bo 3.000 ton letne proizvodnje.

## MARIBOR

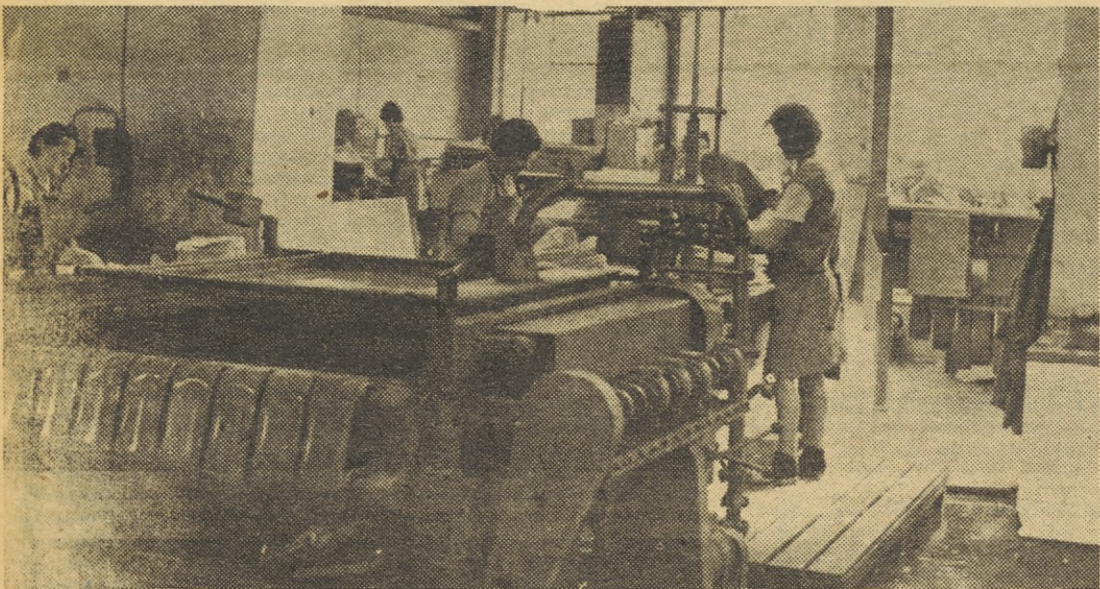
Mariborsko podjetje za PTT promet je v nedeljo slavilo 10-letnico svojega obstoja, 20-letnico delavskega samoupravljanja in 30-letnico vstaje. Ob tej priložnosti so pripravili več prireditev, svojemu namenu pa so predali tudi novo, moderno telegrafsko centralo. Na Slomškovevemu trgu v Mariboru so zgradili novo stavbo, v kateri bodo že poleg montirane telegrafske centrale v začetku prihodnjega leta postavili še moderno telefonsko centralo.

Nova avtomatska telegrafska centrala ima 160 priključkov, izdelali pa so jo v naših in švedskih tovarnah. Skupna vrednost stavbe, centrale in priključkov znaša okrog 13 milijonov dinarjev.

Ob svečani otvoritvi centrale, ki jo je izročil namenu predsednik mariborske občinske skupščine Mirko Zlender, se je sestal na slavnostni seji delavski svet mariborskega PTT podjetja. Na seji je predsednik občinske skupščine izročil najzaslužnejšim delavcem odlikovanja predsednika republike. Direktor PTT podjetja Martin Prevorenec pa je v svojem govoru povedal, da so dosegli v zadnjih 10 letih velik napredek. V tem času so uvedli avtomatski medkrajevni telefonski promet, število telefonskih naročnikov pa se je povečalo od 3.300 do skoraj 7800.



Precej »pritiska« je potrebna, da klobuk dobi pravo obliko



V škofjeloskem Šeširu, kjer je zaposlenih precej deklet in žena, proizvajajo klobuke na najsodobnejših strojih in na osnovi najsodobnejše tehnologije.

ZAKAJ SLABOSTI V PROGRAMIRANJU IN ZAKAJ SLABI PROGRAMI?

# Podcenjevanje vloge planiranja

V Mislinjski dolini ugotavljajo številne slabosti pri planiranju: miselnost o nepotrebnosti planov, podcenjevanje vloge planiranja, skorajda pozabljenost je praksa ugotavljanja in analiziranja odstopanj od planskih nalog, v kolektivih prepozno sprejemajo letne delovne načrte in imajo šibke plansko analitske službe ● Razvojne načrte imajo le v nekaterih delovnih organizacijah

V Mislinjski dolini že dalj časa ugotavljajo, da gospodarstvo ne dosega takšnih uspehov, kot so pričakovali. Ko so začeli podrobneje proučevati razloge za to, so ugotovili, da je nedvomno eden od najpomembnejših za nezadovoljivo rast gospodarstva neizdelanost razvojnih načrtov, posebej še srednjeročnih. Večina delovnih organizacij iz občine Slovenj Gradec nima izdelanih razvojnih načrtov, s katerimi bi določile, kakšno bo prihodnje gibanje proizvodnje, kako bodo povečevali obseg proizvodnje in na kak način odpirali nova delovna mesta. Ni zastavljenih tudi nalog za vpeljevanje so-

dobne organizacije dela, za uveljavljanje sodobnih integracijskih in poslovno-tehničnih procesov itd. Zadnje ugotovitve kažejo, da imajo izdelan in sprejet 5-letni razvojni načrt do leta 1975 le v Lesno-industrijskem podjetju Slovenj Gradec, v slovenjegraškem Gozdnem gospodarstvu pa gre zdaj h kraju izdelava 10-letnega razvojnega načrta za razdobje do leta 1980. V tovarni usnja Slovenj Gradec pripravljajo razvojne službe program za postavitev nove tovarne plastičnih folij in elaborat za sodelovanje s tovarno oblažnjenega pohištva »Nova oprema« Slovenj Gradec, v tovarni kovanih izdelkov »Fecro« Slo-

venj Gradec se pogovarjajo z velenjskim Gorenjem o združitvi itd.

## MARSIKJE SO PLANI SAMI SEBI NAMEN!

Pomanjkljivo programiranje in pomanjkanje razvojnih načrtov je torej osnovna slabost gospodarstva Mislinjske doline. Ugotavljati je mogoče, da v manjših delovnih organizacijah menijo, da programiranje pravzaprav ni potrebno. Programi, ki jih izdelajo in sprejmejo, da zadostijo obvezostim do občine in bank, so zato pomanjkljivi in ne zasledujejo osnovnega cilja programiranja — doseganja optimalnih poslovnih rezultatov.

Nadalje je mogoče ugotavljati, da vodilni kadri v nekaterih delovnih organizacijah nasploh podcenjujejo vlogo programiranja in mislijo, da je najbolje sprejeti minimalne planske obveznosti, ki jih je potem mogoče zlahka doseči in preseči. Takšno »preseganje« planskih obveznosti pa naj bi potem bilo spričevalo o »uspešnosti« gospodarjenja delovnih organizacij.

Omeniti kaže tudi, da so delovne organizacije s področja občine Slovenj Gradec dokaj pozno sprejemala letne načrte za gospodarjenje. Ponekod jih sprejemajo tudi šele v aprilu za tekoče leto. Težko si je zamiš-

ljati, kako je mogoče gospodariti tri mesece v letu, če ni jasno zastavljena strategija gospodarjenja in če delavci ne vedo, kakšne so njihove proizvodne naloge za vse leto. Letni načrti gospodarjenja bi morali biti sprejeti najpozneje v prvi polovici januarja tekočega leta, če pa bi se spremenili pogoji za gospodarjenje, pa bi bilo treba načrte prilagajati tem spremenjenim pogojem.

## ORGANIZIRANA PLANSKO-ANALITSKA SLUŽBA LE V TREH DELOVNIH ORGANIZACIJAH

V Mislinjski dolini ugotavljajo, da imajo za zdaj organizi-

rano plansko-analitsko službo le v 3 delovnih organizacijah (LIP Slovenj Gradec, Fecro in Gozdno gospodarstvo). Drugod se ukvarjajo s programiranjem v okviru računovodskih oz. tehničnih služb. Nedvomno bi bilo potrebno, da bi v vseh večjih delovnih organizacijah v občini Slovenj Gradec organizirali plansko-analitske službe, katerih pomembna naloga bi bila tudi sprotno analiziranje tekočih gospodarskih gibanj in pojavov. Večjo pozornost pa bi morali nameniti programiranju in analiziranju gospodarjenja tudi v manjših delovnih organizacijah.

M. L.

SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE OBČINE ŽALEC

# Vodi TT Prebold

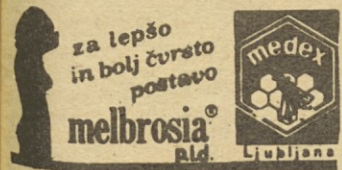
Do kraja sindikalnih športnih iger v žalski občini je ostalo le še tekmovalje v kegljanju. Pred dnevi so se pomerili delavci v odbojki in rokometu. Rezultati tekmovalja v rokometu: SIP

Sigma 14:10. Vrstni red: 1. SIP Šempeter, 2. Sigma Žalec, 3. Juteks Žalec, 4. TT Prebold, 5. Prosveta Žalec itd. Nastopilo je 12 ekip.

V odbojki je tekmovalo 13 ekip. Rezultati: Sigma : Aero 0:2, Garant : Aero 1:2, SIP : Obrtnik 2:0, Savinjski magazin : SIP II. 2:1, TN II. : Juteks 2:0, TN I. - Savinjski magazin 2:1, TN II. : Prosveta 2:0, SIP : Aero 2:1, TN II. : SIP 2:0. Vrstni red pri odbojki: 1. Tovarna nogavic II. Polzela, 2. SIP Šempeter, 3. TN I., 4. Garant Polzela, 5. Prosveta Žalec itd.

Vrstni red po osmih panogah: vodi Tekstilna tovarna Prebold s 1030 točkami pred Tovarno nogavic Polzela (940), SIP Šempetrom (890 točk) itd.

T. T.



Šempeter : TN II. 16:5, Obrtnik : TT 9:18, SIP : TT 21:8, Sigma : Feralit 11:10, Prosveta : Garant 18:12, Sigma : Prosveta 18:13, Juteks : TN 11:5, Gradnja : Mleko 15:4, Sip :



Finalna tekma v odbojki med II. ekipo Tovarne nogavic Polzela in ekipo SIP Šempeter. FOTO: T. TAVČAR.

## Športniki na III. zboru delavcev Krasa

Te dni je bil v Postojni III. interni tradicionalni gostinski zbor delavcev HGP Kras Postojna. Zbor je bil v motelu Proteus. Tudi to pot seveda ni šlo brez tekmovanja. Tako so bila na sporedu med drugim tekmovanja v naslednjih športnih panogah: streljanju, kegljanju, balinanju in šahu. Zaključek zbora je bil prav tako v motelu Proteus, kjer so najboljšim podelili organizatorji zaslužene nagrade in diplome.

E. P.

# Vedno več je planincev Litoostroja

Zanimivo in obenem značilno je, da se delovni ljudje vse raje odločajo za razvedrilo na planem, za rekreacijo na soncu in zraku. Značilno je, da športi v naravi vse bolj izpodrivajo športe v zaprtih prostorih, kjer je človek omejen le na nekaj kvadratnih metrov zaprašenega parketa, le na nekaj kubikov zatohlega zraka.

Zato na primer ni čudno, da predstavlja Planinska zveza Slovenije našo najmočnejšo telesnokulturno organizacijo, da je iz leta v leto več smučarjev, da iz leta v leto tako hitro raste število ljubiteljev vodnih športov.

Izredno močna planinska društva obstajajo tudi v naših delovnih organizacijah. Številni kolektivi imajo društva z več sto člani, ponekod so člani planinske organizacije prav vsi člani delovne skupnosti.

„Planinsko društvo Litoostroj šteje danes že blizu 600 aktivnih članov...“ nam pripoveduje Stane Vogelnik, predsednik te velike družine ljubiteljev gora. „Kam segajo začetki? Društvo je bilo ustanovljeno že leta 1948, to je kmalu za tem, ko je bila osnovana naša delovna organizacija. Jedro društva so v začetku tvorili alpinisti, ki jim je pozneje uspelo zbrati okoli sebe širok krog zagovornikov rekreacije v naravi. Zanimivo... vzporedno z rojstvom našega društva so začele delati pri nas tudi druge športne sekcije, ki pa so sčasoma zamrle, medtem ko je naše društvo iz leta v leto močnejše...“

Planinci Litoostroja imajo svoj lep planinski dom na Soriški planini že skoraj poldrugo desetletje. Glede na to, da je postajalo društvo iz leta v leto močnejše, je postal tudi planinski dom kmalu premajhen. Zato so se Litoostrojci kmalu odločili za povečanje svoje planinske postojanke. Pozneje so postavili še en objekt, ki je namenjen predvsem za prenočišča, sedaj pa znova širijo in modernizirajo svoj prvi planinski dom. Ko bodo dela končana, bo imel dom večjo jedilnico, ustreznejše sanitarije, klet itd.

„Po pravici povedano, imamo na Soriški planini še velike načrte...“ nam razlaga Stane Vogelnik. „Včasih, ko je bila cesta, ki pelje mimo našega doma, še pluzena, je bilo veselo na Soriški planini tudi pozimi. Pogoji za smučarje so tu namreč več kot odlični. Sneg obleži tu blizu pet mesecev na leto in za prijetno smučanje ga zadostuje že 20 centimetrov. Skratka, prizadevamo si, da bi na Soriški planini oživili zimsko rekreacijo. S tem v zvezi smo že poskrbeli za izdelavo potrebnih načrtov. Mislimo tudi na žičnico, saj moramo v korak s časom...“

A. U.

## Mestne reprezentance v Kraljevu

Letošnjih športnih tekmovanj „Bratstvo-edinstvo“ v Kraljevu, ki so posvečena spominu 6.000 ustreljenih talcev, se bo udeležila tudi reprezentanca Maribora. Tekmovanja bodo v streljanju, kegljanju, namiznem tenisu in šahu. Sodeč po prijavih se bo udeležilo letošnjega tekmovanja 20 mestnih reprezentanc iz cele Jugoslavije, med njimi tudi iz Celja in Ljubljane.

J. R.

## Nogometaši TAM najboljši

Letošnje občinsko sindikalno prvenstvo Maribora v malem nogometu je bilo zares množično. Nastopilo je 20 delovnih organizacij, kar priča, da ima mali nogomet veliko ljubiteljev. Ekipa so bile razdeljene v štiri skupine. Prvo in drugo mesto v posameznih skupinah so osvojili TAM, TSN, Elko, Swaty, Jeklotehna, Elektro, Zlatorog ter Konstruktor in se tako uvrstili v četrtfinale. V finalu sta se sestala lanskoletna finalista TAM in ELKO. TAM je zmagal z visokim rezultatom 6:0 ter tako že drugič zapored osvojil prvo mesto in zlata odličja OSS Maribor.

Tekmovalje je bilo na igrišču Avtoobnove odlično organizirano, za kar gre zasluga tekmovalni komisiji in njenemu neutrudnemu predsedniku inž. Korenu.

J. R.

# VEČ MNOŽIČNEGA, MANJ ATRAKTIVNEGA ALPINIZMA

Letos počitka 210 let, odkar je slavni prosvetljenelec in referatar Jean Jacques Rousseau leta 1761 resno opozoril vse narode sveta, da se morajo iz civilizirane in degenerirane družbe vrniti: „Nazaj k naravi!“

Od tedaj dalje je bilo nenehno navzoče načelo, da je izletništvo, turizem in še prav posebej planinstvo edina in najboljša pot do nujno potrebnega psihičnega in fizičnega razvedrila.

Stari narodi na vseh petih

kontinentih so od nekdanj visoko cenili fantastično izoblikovani gorski svet. Na vrhove gora so postavljali trone bogovom (Atos, Ararat, Triglav, Fudžijama itd.). Slavni vojskovođe Aleksander, Hanibal, Napoleon so bili prvi, ki so premagali strah in napore, za njimi so usmerili korake trgovci, ki so preplavili svet.

Znanstveniki, pisatelji, botaniki, pesniki so bili za vojskami in trgovci prvi, ki so okusili slast, lepoto in veličino gorskega sveta.

Angleži so pred 120 leti ustanovili prvo planinsko alpinistično organizacijo Alpine Club Anglije. Ljudje velikega in slavnega imena Mudson, Kennedy, Bahll in drugi so upravičeno trdili, da so našli in uspešno propagirali največji in najpomembnejši šport.

Komaj devet let po ustanovitvi ACA se pojavi pri nas starost slovenskih planincev, France Kadilnik, ki začne s prepričevalno besedo in dejanji propagirati in nakazovati potrebo po ustanovitvi slovenske planinske organizacije, ki naj usmerja mladino in delovne ljudi v planinski svet.

Kmalu je starost slovenskih planincev v Bohinju, klasični deželi našega planinstva naletel na odobravanje in rodovitna tla. V bohinjski Srednji vasi so točno pred stotimi leti ustanovili, sicer skromno, prvo slovensko planinsko organizacijo, Triglavske prijatelje. Triglavski prijatelji iz Bohinja so postavili trdne temelje vsemu nadalj-

njemu razvoju planinstva pri nas.

Od tedaj dalje so bili Slovenci, kot izrazito planinski narod, iskreni zagovorniki napredka in zdrave rasti planinstva pri nas.

Danes je postalo planinstvo množičen šport. Imamo že več kot 65.000 iskrenih in kulturno vzgojenih ljubiteljev in obiskovalcev gora. To je armada zdravih in sposobnih ljudi, ki zna pravilno ceniti lepoto in veličino gora. Vse planinske organizacije morajo še in še vztrajno mobilizirati, šolati in izobraževati mlade ljudi, da bodo znali visoko ceniti lepote Logarske doline, Trente, treh triglavskih dolin, Jezerskega, Robanovega kotja, Martuljka, Krnice, Pla-

nice, zelenega Pohorja in cvetočih ter razglednih Karavank.

Mi moramo nadaljevati akcijo Pionir-planincev, vzgojiti moramo prave, iskrene, kulturne planince, ki bodo vedno znali pomagati in storiti kaj koristnega za planinsko stvar.

Pri vsem tem naglem, pozitivnem razvoju in vzponu v množičnosti prav gotovo ne smemo pozabiti tudi na zdravo rast vrhunskega plezalskega športa in alpinizma, toda usmeriti ga moramo na pravo pot in v pravo smer.

Naši plezalci in alpinisti so v povojnih letih dosegli in zabeležili lepe, pomembne in velike obetajoče uspehe, pred njimi niso več varne najtežje in izpostavljene prevesne in prepadne steně. Toda mlade, preveč zagnane moramo preventivno seznaniti z velikimi in številnimi nevarnostmi gora, sten in grebenov. Mladina čestokrat hoče in zahteva od sebe več, kot zna in zmore. Mladina pač kakor mladina, čestokrat skače čez jarek, kjer je most. Cvet naše planinske alpinistične mladine moramo odvrtiti od lova za rekordi in hotenja po afirmaciji, vse to mladino rado zavaja na stran pota, popolnoma tuja vrednotam planinstva, plezalnega športa in alpinizma.

Zato je treba še enkrat poudariti: več množičnega, rekreativnega planinstva in manj rekorderskega, atraktivnega plezalnega športa in alpinizma. Planine morajo biti in tudi ostati arena razvedrila mladine in delovnih ljudi.

U. Ž.



Vedno na zalogi bogata kolekcija damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. Na voljo so tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

Torej, v Modni hiši oblačila za ženo, moža, hčerko in sina!

PRODAJNI SERVIS

## modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

# Občinski svet Zveze sindikatov Murska Sobota

ČESTITA VSEM OBČANOM OBČINE MURSKA SOBOTA ZA OBČINSKI PRAZNIK IN JIM ŽELI ŠE MNOGO DELOVNIH USPEHOV!

## Velika pričakovanja

V Zasavju pričakujejo, da bo družbena skupnost z novo zakonodajo učinkoviteje pomagala delavskim družinam pri reševanju stanovanjskih vprašanj

Občinski sindikalni sveti, občinske skupščine in druge družbenopolitične organizacije ter osnovne organizacije sindikatov v Zasavju te dni obravnavajo resolucijo o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva, zakon o financiranju in graditvi stanovanj ter osnutek zakona o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. Zanimanje za spremembe na tem področju je izredno, saj gre za življenjski standard številnih družin oziroma za tiste dobrine, ki so številnim občanom za zdaj še nedosegljive.

### VEČ SREDSTEV ZA NOVA NAJEMNA STANOVANJA

Rdeča nit v vseh dosedanjih razpravah je nedvomno zahteva, naj bi v prihodnje namenili za gradnjo novih najemnih stanovanj več denarja. Zavaljo tega niti ne preseneča predlog, naj bi v republiškem zakonu predpisali minimalno stopnjo prispevka iz osebnih dohodkov za te namene, ki naj bi bila nekoliko višja od sedanje. Pa ne samo to: številni občani predlagajo, naj bi tudi občinske skupščine v svojih skladih predvidele nekoliko več denarja za te namene. V nobenem primeru pa ne bi smeli dovoljevati novih podrazitev gradnje družbenih stanovanj, saj v Zasavju sodijo, da so cene že zdaj pretirane in že na evropskem poprečju.

V Zasavju bi morali vsako leto sezidati vsaj 350 do 400 novih stanovanj, če bi hoteli vsaj deloma ublažiti sedanjo stanovanjsko stisko in preskrbeti stanovanjski prostor neštetim proslcem, med katerimi je največ delavskih družin. Nihče ni proti zasebni gradnji, saj je prav, da za gradnjo teh dobrin zajemamo kar največ razpoložljivega denarja, ni pa sprejemljivo, da gradnja najemnih stanovanj že vsa leta po uveljavitvi stanovanjske reforme nazaduje.

### IZBOLJŠATI KRITERIJE ZA SUBVENCIONIRANJE NAJEMNIN

Določila osnutka zakona o novem subvencioniranju stanovanjskih najemnin pozdravljajo vsi občani, saj so prepričani, da bomo s tem pomagali delavskim družinam z nizkimi osebnimi dohodki. V Zasavju pa tudi poudarjajo, da predlagani kriteriji o standardih stanovanj niso primerni in nekoliko pre-

ostri. Po teh predlogih namreč velik del družin z nizkimi osebnimi dohodki ne bi bil upravičen do subvencij, saj zakon izloča pravzaprav vse, ki prebivajo v novozgrajenih stanovanjih. Znano pa je, da številne delavske družine odštejejo za stanovanjske najemnine celo več kot 20% družinskega dohodka. Če bi torej obveljali predlagani kriteriji, bi se življenjski standard številnih družin z nizkimi osebnimi prejemki, ki prebivajo v novejših stanovanjih, občutno poslabšal in, kot poudarjajo v revirjih, bi morala marsikatera družina celo zapustiti sedanja stanovanja in se preseliti v veliko slabša.

Med dosedanjo razpravo so se v vseh treh zasavskih občinah zavzeli tudi za to, da bi denar od pokojnin in invalidnin, ki je namenjen za stanovanja, zbiral po občinah in ne v republiki, kot predvideva osnutek novega zakona. Nekateri pa še dodajajo, da bi moral ostati v domači občini tudi stanovanjski prispevek iz osebnega dohodka tistih delavcev, ki se vozijo na delo drugam.

V Zasavju tudi pričakujejo, da bo javna razprava dala še nove predloge, kako v prihodnje bolj intenzivno urejati pereče probleme stanovanjske graditve.



ZASAVSKA RAZGLEDNICA — Foto: Dušan Šušteršič

PRED XIX. GOSTINSKO-TURISTIČNIM ZBOROM SLOVENIJE

## LETOS NA BLEDU

Organizatorji predvidevajo, da bo na zboru sodelovalo več kot 2000 gostinskih delavcev iz vse Slovenije in več kot 1600 učencev gostinskih šol iz naše republike

Prihodnji teden bo na Bledu XIX. tradicionalni gostinsko-turistični zbor, ki ga organizira republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije, na katerem bo predvidoma sodelovalo več kot 2.000 gostinskih in turističnih delavcev iz vse Slovenije ter 1.600 učencev gostinskih šol.

Letošnji zbor bo obravnaval predvsem naloge kolektivov s stališča družbenoekonomskih sprememb, ki so povezane s

spremembami jugoslovanske in slovenske ustave ter samoupravnim sporazumevanjem o delitvi dohodka. Sicer pa je program letošnjega zбора, ki pomeni hkrati tudi uradni zaključek letne turistične sezone, zelo obširen in izpopolnjen z najrazličnejšimi prireditvami. Predvsem moramo omeniti strokovne gostinske in turistične razstave, tako bo nedvomno pritegnila pozornost gostinskih delavcev in drugih obiskovalcev

razstava pogrinjkov, kuharskih in slaščičarskih izdelkov, turističnih propagandnih edicij in jedilnih listov v prostorih „Vile Bled“. Druga pomembna raz-



stava pa bo v prostorih „Casina“ na Bledu, kjer bo 38 podjetij iz Slovenije, Jugoslavije, Avstrije, Italije in Švice predstavilo najrazličnejšo gostinsko

opremo in stroje. V okviru strokovnih prireditev na tradicionalnem gostinsko-turističnem zboru velja omeniti tudi tekmovanje barmanov v mešanju pijač v prostorih hotela Golf. To tekmovanje je prvič na sporedu in se ga bo udeležilo 12 barmanov. Kot zanimivost naj omenimo, da bodo barmani mešali koktaile izključno iz domačih pijač in po lastnih receptih. Seveda pa bo poskrbljeno tudi za zabavo: tako se bodo zvrstila tekmovanja v nogometu, kegljanju, veslanju in šahu. Razen tega organizatorji obljublajo še tekmovanje v spoznavanju pijač ter zelo priljubljena tekmovanja v natakarskih spretnostih, kot so hitra hoja s pladnji, valjanje sodčkov za pivo, tek s kozarci čez ovire in podobno. Za konec naj povemo še to, da bo podjetje ČIB Bovec v prostorih „Casina“ priredilo tudi modno revijo, na kateri bo prvič pri nas prikazalo kolekcijo gostinskih delovnih oblek.

V Mariboru enkrat ceneje kot v Ljubljani

V Mariboru so predali v uporabo studentom nov stanovanjski stolpič, ki je veljal 6,6 milijona dinarjev. Tako je veljalo vsako od 260 ležišč 25.000 dinarjev. Če to številko primerjamo s študentskima stolpičema v Ljubljani, ki so ju prav tako dogradili letos, lahko ugotovimo, da sta ljubljanska stolpiča skoraj za 100% dražja! Do takšne „neverjetne razlike“ v ceni gradnje je prišlo predvsem po zaslugi podjetja Stavbar, ki je gradilo v Mariboru in ki mu je s sodobno tehnologijo, z mrežnim planiranjem in s popolno organizacijo uspelo vse stroške gradnje znižati na minimum, obenem pa dela končati v dogovorjenem roku.

Mariborski primer je pouk za bodoče podobne gradnje, ki nikakor ne bi smele biti prepuščene samo kruti tržni logiki, temveč bi morale temeljiti predvsem na zavesti o skupnih interesih. —IK



SEJEMSKJE PRIREDITVE NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI V LETU 1972

17. sejem konfekcije, modnih tkanin, pletenin, usnja, izdelkov usnjarsko predelovalne industrije in raznih modnih artiklov — MODA '72 — od 15.—22. januarja 1972

»JUTRO '72« — 3. mednarodna razstava trgovinske in gostinske opreme, embalaže, strojev za pakiranje, transportne in skladiščne opreme — od 25. 3.—1. 4. 1972

11. mednarodni sejem ALPE-ADRIA — od 13.—21. 5. 1972

»SETEX '72« — Poslovni sejem vzorcev tkanin in dodatkov za oblačilno industrijo za pomlad in poletje 1973 — od 30. 5.—1. 6. 1972

10. mednarodni LESNI SEJEM — od 10.—17. 6. 1972

18. mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme — Specializirani sejem gostinske in turistične opreme — od 26. 8.—3. 9. 1972

CVET IN SAD — HORTIKULTURA '72 — od 20. 9.—24. 9. 1972

19. mednarodna razstava elektronike, telekomunikacij, avtomatizacije in nuklearne tehnike »SODOBNA ELEKTRONIKA« — od 10.—14. 10. 1972

DELAVSKA ENOTNOST

Glasilo ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE, izdaja ČZP Delavska enotnost v Ljubljani. List je bil ustanovljen 20. novembra 1942. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik MILAN POGACNIK. Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Dalmatinova ul. 4, poštni predal 313/VI, telefon uredništva 316-672, 323-554. Račun pri Narodni banki v Ljubljani, št. NB 501-1-901, devizni račun pri Ljubljanski banki, št. 501-620-7-12100 — Posamezna številka stane 50 N-par — 50 S-din — Naročnina je četrtletna 6,50 N-din — 650 S-din — polletna 13 N-din — 1300 S-din in letna 26 N-din — 2600 S-din — Rokopisov ne vračamo — Poština plačana v gotovini — Tiska ČZP »Ljudska pravica« Ljubljana